ՏԱՐԻ 45ՐԴ ԹԻՒ 230 Կ. ՊՈԼԻՍ 16/29 ՅՈՒՆՎԱՐ 1902 19 ՇԷՎՎԱԼ 16 ՔԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ 1317 ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԷՔԻԱՐ

10 ՓԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՕՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալը Ալի ճաssէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعهٔ وادارهخانهسی
باب عالی جواردنده ۳۸ نومرولی دائرهٔ خصوصه

ՄԱՆԶՈՒՄԷ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԽՕՍՔԵՐ

«ՄՕՐՔՐՈՊԸ ՏՈՒՆԸ ՄՆԱՑ ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ»

Երբ բաղդը ժպտելով ձեր վրայ, օր մը՝ երջանկութիւնը ունենաք հիւրընկալուելու ընտանեկան այն յարկերէն միոյն մէջ որոնց դուռնէն ինծի պէս հասարակ մահկանացուները բացառաբար անցագիր մը կը տանան միայն, պիտի լսէք վերի սովորական դարձած խօսքը։

Մեր հայ-լոյսը՝ որուն առանձին կեանքը այնքան մութ է լ-օ-լոյֆէն(*) և փոխադարձաբար, վայելչօրէն զետեղուած է, գիտէք, Նախկին Ֆաղկեդոնի, Մօտայի յուշկապարիկներով ու հուրիներով լեցուն դիցային տիանցվրայ, Մաքրիգիւղի տափակ այեզտաններուն մէջ, և կամ Բերայի խառնակ մթնոլորտին տակ։ Ամէնքն ալ իրարու նմանութիւն մը ունին, այս միջավայրերը, իրենց ընկերային կազմութեամբ և գրաւիչ, հմայիչ, դիւթիչ տեսարաններու և առարկաներու զանազանութեամբ. սակայն դարձեալ որպէս բոլոր լուսաւորները իրենց լոյսը արեւէն կ'առնեն, որպէս Ալփասլան իր ներշնչումները Կիւսթավ Նօսիէէն և կամ Ֆրանսացի Պառնասեաններու երկրէն կ'առնէ, որպէս Մ. Շ. իր տնքիչօթական անիմաստ իմաստակութիւնները Շոբէնհաւէրէն, Կէօթէէն, Շիլլէրէն, Նիչէէն և Կէհահաւէաւրթմանէն կ'առնէ, նոյնպէս ալ մեր Գասրգիւղի, Մաքրիգիւղի, Եէնիգիւղի, Միջագիւղի եւն. եւն. պատուական ազնուականները պարբերաբար Բերա կ'իջնեն ոչ թէ միայն լոյս քաղելու, որովհետեւ Պոլսոյ կողմն ալ կայ այդ «լոյս»էն, խորհուրդ գողնալու, անճարակ կապիկ դառնալու, այլ և դեռ շատ մը ուրիշ սովորութիւններ, նորութիւններ խլելու անկէց, Բերայէն, որով կարելի է դժոխքի մը և տան մը մէջ ուղիղ համեմատութիւն ստեղծել։

* * *

Շաբաթ իրիկունը կամ կիրակի, ինչպէս որ կ'ուզէք, Զէյթինլիքի կամ Մօտայի մեծատունի մը ապարանքին մէջ է տեսարանը. հոն ներսէն դուրսէն շատ մը տգեղ սեռէ, գեղեցիկ սեռէ ներկայացուցիչներ բոլորուած են ոչ թէ մեր գիտցած թոնիրին շուրջը «միսիր պուղտայ» ուտելու, այլ «բոքէռ»ի, «պէշիկ»ի, «ռուլէթ»ի, «պաքարա»յի կանանչ սեղանին շուրջը, ծխացող մթնոլորտի մը մէջ։

—Մանիկ հանըմ, Մ. Արտաչը տկա՞ր է արդեօք։

Այս հարցումը ըրած է դուրսէն տիկին մը, տեղի տալով իր աղջկան Օր. Վիրժինիի դրդումներուն, որ Մ. Արտաչէն բաներ մը կը յուսայ իր խելքով։

—Ոչ, այս գիշեր Բերա մօրքրոջը տունը հիւր մնաց. իր ընկերներէն մէկուն անուան պիտի երթայ։

Եւ կամ,

—Առտուն քանի մը այցելութիւններ կատարելու գնաց, բայց կ'երեւայ թէ վերջին չոգենաւին հասած ըլլալու չէ որ չկար. արդէն, եթէ չոգենաւին չկրնամ հասնիլ նէ, մօրքրոջս տունը կը մնամ, ըսած էր մեկնելու պահուն։

Այս խօսքերը կ'անցնին. գրեթէ մէկ հոգի մը մինակ կը զգածուի ասոնցմէ. այս ծանծաղօրէն անցած յայտնութեան ետեւ խորունկ վիհ մը կը գտնայ այդ հոգին և նոյն վիհին մէջ Մ. Արտաչը, իր սիրածը, այնպէսի անկարդ վիճակ մը կը ներկայացնէ, որմէ չի սոսկալ անկարելի է։ Մանչուն հայրն ու մայրը սակայն կատարեալ անտարբերութեամբ կը շարունակեն իրենց գործը, մաքերնին գրաւուած միայն խաղով, սեղանին վրայի կարմրիկ ոսկիներով, որոնք կամ խոյս կուտան իրենցմէ և կամ ձգտել կուտան դէպի իրենք մակընթացութեան տեղատուութեան մը պէս շարունակ. որպէս ծառն ի պտղոյ իւրմէ ճանաչի, պտուղն ալ ծառէն կը դատուի բնականաբար։

Այս շուայտ կեանքի շառաւիղներն ալ Մ. Արտաչէս, Մ. Լեւոնիկը կամ Մ. Պաթիսթը (Պ. Մկրտիչի սիվիլիզէն), ով որ ալ ըլլայ իր «թէյզէ»ին տունը գիշերը կ'անցնէ, առանց հօրն ու մօրը գիտակցութեան՝ թէ այս կարծեցեալ Բէյզէն ո՞վ է։

Զափէն աւելի չփացած, թերեւս Բարիզի, Ժընէվի, Վիէննայի պէս եւրոպական կեդրոններէ նոր դարձած և բժշկութեան, փաստաբանութեան, ճարտարապետութիւն դոռի մը հետեւած այս պարոնները, կրնայ հակցուիլ թէ այդ շուայտ կեդրոններուն մէջ երկրաչափութեամբ դոռներ կատարելէ վերջ ո՛ր աստիճան ձեռնհաս դարձած են աղտոտ մթնոլորտներու դործունէութեանց, զորս կը շարունակեն կատարել անամիտ յաջողակութեամբ հոս ալ, Բերայի մէջ, ամէն գիշեր որ իրենց թէյէին տունը հիւր մնան։ Հիմայ որ Բերայի մէջ աղտոտ պարահանդէսներու բացումը կը տօնուի, պէտք երեւակայել թէ այս Մ. Արտաչներու թիթիրէն քանի քանիներ կը թափին հոն, հասունցած տանձերու պէս, հիւր մնալու պարտուակաւ այն Բէյզէին տունը ուր ոտք կոխած չեն, և սակայն, առանց սուտ ալ խօսած ըլլալու միտ Բէյզէները պակսած չեն այս անկուտի գլուխ թեթեւսօլիկ կուսաւոր ապուշները հիւրընկալելու համար։ Ասոնք կ'երթան հոն, ուր մոլութիւններու, աղտոտ բարքերու հրապոյրէն կը ձգտին, զոր ճաշակած են արդէն առանին կեանքի մէջ, օրինակուելով իրենց ծընողքէն մեծաւ մասամբ։

Ասոնք իրենց կարգին «բրաթիսիէն»ներ դարձած են հիմայ և կը շարունակեն հօրմէն, մօրմէն, ընկերային կամ հանրային մասնագիտական դպրոցներէն հասած արհեստին, ընկերութեան աղտ մը դառնալու ամէն ընդունակութեամբ։

Ո՞վ է պատասխանատուն, անշուշտ իրենց ընտանիքը։ Մ՝ր մայրը կամ հայրը խորհած է, քննած, պրպտած և հասկցած թէ ուր և ինչպիսի ընկերութեան մը մէջ կ'ապրի իր զաւակը երբ ընտանեկան յարկէն դուրս կը գիշերէ։ Շատ քիչեր անշուշտ, ան ալ բացառաբար։ Այս բոլորին հակառակ սակայն, կը շարունակէ մայրը զգլխել զաւակը՝ բառնընուն նշանակութեամբ, նոր կորստեան պատճառ ըլլալ։ Կինը իր էրկան կասկածները կը փարատէ միշտ, սուտ պարագաներ ստեղծելով ի նպաստ իր զաւկին։ Այս վերջինն ալ իր մայրը կը խաբէ նոյն միջոցներով, Բէյզէ մը, հօրաքոյր մը, կնքահայր մը քշելով առջին, ցայգ չրջումներու իբր ապահովիչ բացատրութիւն։

Հայրը շատ անգամ միամիտ մը, կամ եթէ պատուանդիր է, ընտանեկան խաղաղութիւնը չվրդովելու համար իր կնոջ բացատրութիւններուն կը տրիպուի հաւատ ընծայած ձեւանալ և ղեռնը, այդ պահուոր ապուշ պէպէքը սիվիլիզէ թիթեւսոլիկ ղէռոդէն, որ ամբողջ կեանքին մէջ անառակ կենցաղի յարած է, կը շարունակէ իր ընթացքը հարկ եղած դրամը հայթայթելով հօրմէն, մօրմէն որ շատ անգամ թերեւս իր էրկան գրպանէն գողնալու չափ յառաջկ'երթայ զաւկին բարոյական մահուան պատճառ ըլլալու համար իր իսկ ձեռքով։

Այս, իր քմահաճոյքը լրացնելու համար դրամական, բարոյական ամէն քաջալերութիւնը ուղղակի ծնողքէն առնող Բերայի գիշերային ժամանցներու այս ապուշ որսը, օր մը պիտի կարգուի, տուն տեղ ըլլայ, զաւակներ պիտի ունենայ, գործ պիտի կառավարէ ու ապրեցնէ. ինչ հեգնութիւն. ախտավարակ, անտարբեր, կործանած հայր մը ըլլալու կը պատրաստուն իրենց զաւակը այն հայրերն ու մայրերը որոնք ծնողական սիրոյ դէմ մեղանչել կը կարծեն հարցնել փնտռելը թէ իրենց զաւակը ո՞ր Բէյզէին տունը կ'անցնէ իր գիշերները երբ հետեւեալ առտուն դատարկ գրպանով տուն կը վերադառնայ և «Բէյզէին տունը մնացի այս գիշեր», կ'ըսէ։ Այս բարձրագիներէն մէկուն ալ հայկատակի մը, կ'ըսուի թէ հանգուցեալ դպրապետին մահէն վերջ երկաթուղիին առաջին պարգեւը ինկած է։ ։ ։

ՕՐԷՐԱ-ԿԼԱՍ

ՈՒՍՄԱՆ ԾԻԹԵՐ

Կար դացուած՝ դպրոցական աղջկան մը տետրակին մէջ, որ դաղղիերէնէ հայերէն թարգմանութեան յատուկ էր.

«Agreez, madamə, l'assurance de mes sentiments respectuex»։

«Հաճեցէք, Տիկին, ապահովադրել իմ յարգանքս դգացումներս»։

(Կ'երեւայ թէ թարգմանիչ օրիորդը վախցած է որ՝ չըլլայ թէ ի կորուստ մատնուին իր ապրանք — դգացումները (!)

Էհ, ... Կ'ըսուի ըսենք։—

Ս.

ԿԸ ՎԱՅԼԷՐ

Շաբաթներ անցան. սպասեցինք. մէ՛կն ալ չելաւ բան մը չըսաւ. և ասիկայ նոր չէ մեր գրական հրապարակին համար ուր, շատ հեղ, երբեմն ձեռքէ ձեռք պտտցուածներն անգամ՝ մաքը վճարուած ապրանքներէն չէ՛ն դժբաղդաբար։

Կարդացի՛ք, դուք ալ, այն յօդուածը զոր իր 47 թիւին մէջ հրատարակեց Մասիս, «Դիրդումներուն մէջ» վերնագրին և «Ենովք Արէն» անունին մէջտեղ, չորս սիւնակ զոհելով անոր ամբողջ, և — խորհուրդ՞ով արդեօք — Աղէք. Փանոսեանի «Բաղդատոր Տղան» ոտանաւորէն անմիջապէս յետոյ տպելով զայն։

Ա.դ յօդուածին մէջ, գրողը՝ գրական պետի մը դերին հետ հաշտեցընելու կը միտէր գրական լեզուանի պահակի մը ինքնատացիկ պաշտօնը, վերջերս վրան ծեծկուռքը քիչ մը շատ եղած պաշտօն մը։

Ահա խնդիրը, երկու բառով։ — Կարնոյ երկրաշարժին ամենէն ահաբեկիչ ցնցումներուն մէջտեղ, տասնեւութ տարեկան դպրոցական պատանի մը ոտանաւոր մը կը գրէ, և ամէն մեղքին վրայ՝ խմբագրութեան մը ղրկելով հրատարակութիւնն ալ կը խնդրէ։ Այդ ոտանաւորը, ինչպէս կ'ըլլայ չենք գիտեր, Մնովք Արմէնին ձեռքը կիյնայ, որ, ասկէ առիթ առնելով, արդէն քչուածներուն մէջ չգտնուած բանի մը պէս, մէջէն մէկ երկու հատուած կ'արտատպէ իբրեւ նմոյշ, ու աղուոր մը կը թափուէ անքաղդ Տղան, որպէս թէ հետզհետէ չեչտուող երկրաշարժին բուն պատճառն ան եղած ըլլար իր ոտանաւորով, երկու անճարակ բառի մէջ թաքած իր մէկ ռէ-մի-նի-սանս-սանս (reminiscence) մանաւանդ իր գրուածը թերթի մը մէջ տպուած տեսնելու հեշտագոյն մարմաջէն։

Կը վայլէ՞ր։—Տեսնե՛նք։

Նախ և առաջ, աւելորդ է հաստատել թէ գիտը, մարդուն համար, վճարումն անխուսափելի հարկ մըն է, որքան յանախադէպ այնքան և՝ներելի՞ զարգացման ստորին ասիճաններուն վրայ մանաւանդ։ Ամէն տեսն, չսխալիլն է անբնական։ Կ'ըմբռնենք թէ խմբագրատունները դպրոցականներու յատուկ դասարաններ չեն ուր իրենց շարադրութիւնները սրբագրուէին, և թէ խմբագրական մարմիններ՝ արդէն ապսպրուած սրբագրելիներու վճարուած մթերքին վրայ նորեր բարդելու ո՛չ ժամանակ, ո՛չ ալ տրամադրութիւն կրնան ունենալ ամէն տեսն, ամէնքն ալ։ Աղէկ։ բայց ասիկայ ի՞նչ կը հաստատէ որ ելենք ոտնէկոտի պէս կճան բառերու հատընտիր մը փակցնենք դպրոցական ուսանողի մը ճակտին։

Ցոլ-սրոնիէն ալ նոր երեւոյթ մը չէ, ինչպէս աշխարհիկ նոյնպէս և գրական հրապարակին համար։ Արդէն բառը կը հաստատէ իրեն գոյութիւնը և Աստուած միայն գիտէ թէ՝ մեր գրական ջոջ ծիրանաւորներուն օրն օրին մեզ հրամցուցած խաթունիկ գրուածքներուն մէջ, արդակ թէ ոտանաւոր, ո՞րչափ օտար միտքեր կան հայացի չքեղ արդուզարդի տակ ճարտարօրէն սքօղուած՝ իբրև հայ մտքի ինքնատիպ արտադրութիւն։ Աղէքս. Փանոսեան մինակ պիտի չմնայ հաստատելու համար ասիկայ։ Եթէ չատ մօտէն ուրիշ վկայութեան պէտք ունիք, կարդացէք Սսակ. Վարդ.ի «Զիւնին պատմութիւնը», Մասիսի նոյն թիւին մէջ հրատարակուած, ուր ընթերցողը մէկէ աւելի անգամներ առիթ կ'ունենայ յիշելու Գ. Զօհրապին Ռիթրոնիէրը, եթէ ասոնք ալ, իրենց գունագեղ թրթռումներուն մէջ, բնիկ թիթեռներն էին մեր գրական մացառուտքին։

Բանն այն է որ, գրիչ բռնողներու վերին խաւերուն մէջ յուշաւորութիւնը ներելի կ'ըլլայ հոնles beaux esprits se rencontrent. իսկ ստորին խաւերուն մէջ անանկ չէ. en voleure կը պոռան մարդուն եռեւէն, ու այսպէս, Կարնեցի պատանին կը դառնայ թրռցընողին մէկը, վրան գլուխը թափթփած խշխշուկ էսպրիին մը անարժան նոյն իսկ քաւարան մացուելու։ Եւ, հոս չէ միայն որ միւնոյն արաքքսպանծալի առաքինութիւն մը՝ տաղանդ մը կը հաչակուի իր անունը՝ հմայքոտ, թող ըլլայ ձրի, համբաւի մը կապուած անմի մը վրայ, և եպերելի մոլութիւն մը, գրեթէ ոճիր մը՝ ուրիշ անմի մը վրայ, անչնչան՝ անանուն։ Մեր գիտցածը սա է թէ՝ Կարնեցի պատանին, դեռ անմեղ նմանող մը ըլլալէ շատ հեռի, առաջին յուշաւորը չէր՝ դեռ չի յոգնած թափով մը նետուելու համար վրան, և ապահովաբար, Ե. Արմէն ալ վերջինը պիտի չըլլայ, ամենեւին։

Վերջերս մանաւանդ, սրընթաց համաճարակի մը հետեւութիւնովն ոտացած ծանօթ մարմնոն ալ, ա՛յդքան մոլեգին յարձակման մը իրաւունք արուող հանգամանք չունի՛ երբէք։ Մեր պատանիներուն ցոյց տուած այդ փառասէրնչիկ ըղձանքն կարելի է օգտուիլ գրականութեան համար, բառնաւոր սահմանի մը մէջ բերել տեղաւորելով զայն, ա՛յնպիսի եղանակով մը որ, տարակոյս չկայ, Մնովքինէն տարբեր պէտք է ըլլայ։ Մի՛ զարնէք, դարմանեցէ՛ք։ Ազդ. գրական կալուածին մէջ, իրաւ է որ, սկսնակներու համար տակաւին մանաւանդ ածու մը չէ որոշուած, սահմանուած չէ իրենց կոտր մը դեռին, ուր անոնք ալ իրենց նորընծայի առաջին աշխատութիւնները կատարէին, իրենց գրական կեանքի առաւօտը ողջունելով խռպոտ երգերով, երբեմն ալ անակնկալ ճռռոցներով։ Բայց ասիկայ ալ կը հաստատէ թէ, Կարնեցի պատանին դեռ ներսը տեղ չունէր։ Այս տեսն, պարզապէս պէտք էր ըսուէր իրեն. Պա՛տրոն, ներսը քեզի տեղ չկայ։ Ի՞նչ հարկ կար՝ Խե-լէ-ռոչ պէս տափակ ուլորձունքոտ բառերու տեղատարափով մը ա՛յդքան կոչտ ու անվայել դունդը ակռաներուն վրայ շաչեցնելով աւելցուց.

—Ոչ ալ աս, ոչ ալ ան ունէր...

—Ամէնքը ա՛յս է։

—Բայց սպասեցէք... ոչ... աղ աչքին տակովը խոշոր ծին(պէնկ) մը ունէր... վրան երկար մազերով... այնպէս որ շատ անգամ կ'ըսէի իրեն. պէտք ես ածիլել տալ տակիա, պըզտիկս... մօրուք թող տալու տեղ չէ ադ տեղը...

Ատոլֆ սկսաւ բարձրաձայն խնդալ։

—Շա՛տ թօնաֆ էր, ըսաւ, ճիշդ պրաի գլուխ մը...

—Զէ՞ք գիտեր թէ հոսկէ ելլելէն յետոյ ուր գացին։

—Պիտի ըսէի հարկաւ եթէ գիտնայի։

—Իրաւ է։

—Բայց միաքս բան մը կու գայ, եթէ կ'ուզէք գացէք անգամ մըն ալ մայր Սոֆիայը տեսէք։

—Բօսիէ փողոցին վարօքը գարդեղէնի առարկաներ ծախո՞ղը։

(Շարունակելի)

Սրմանտա հեռաւոր ազգականուհի մըն է, գործին մէջ ժառանգութեան խնդիր մըն ալ կայ, և հաւատացէք, տիկին Բիքէ, եթէ կարենաք մեզի հետք մը ցուցնել... ձեզ չպիտի մոռնանք բնաւ։

Խոշոր կնոջ աչքերը ընչաքաղցութենէ վառիլ սկսան։

—Դժբաղդաբար, մեծ բան մը չեմ գիտեր, ըսաւ հառաչով մը։

—Վնաս չունի, ըսէք միտ գիտցածներդ։

Դաւաթ մը բորթօ խմեց, դրաւարմուկը սեղանին և մէկ շունչով ըսաւ բոլոր այն տեղեկութիւնները զոր կրնար տալ։

Տարիէ մը ի վեր Արմանտա ձգեր գացեր էր տունէն։

Հոս եղած ատեն չորրորդ յարկը պզտիկ կահաւոր յարկ մը բռնած էր, որուն վարձքը կէս առ կէս կը վճարէր ընկերուհիի մը հետ։

—Բարեկամուհի մը, կը հանէնաք, անանկ չէ՞, ըսաւ տիկին Բիքէ չարաճճի ժպիտով մը, ասով պարոնը վիրաւորել բնաւ չեմ ուզեր սակայն...

—Բայց շարունակեցէք, այդ տեսակ բաներ չա՞ լսած է անիկա։

—Օր մը երկու բարեկամուհիները գժտեցան իրարու հետ։ Գժտութիւնը սեղանին վրայ, իրարու ըսուած քանի մը խօսքերով սկսաւ, և որովհետեւ քիչ մը շատ աղմուկ կը հանէին, և ես ալ կ'ուզեմ որ տանս մէջ այդ տեսակ բաներ չի պատահին, հրամայեցի որ վեր ելլեն։ Հոն ալ բաւական շարունակեցին կռիւը և վերջ ի վերջոյ գործը յանգեցաւ մաղ փետտուելի։ Կ'երեւակայէք հարկաւ թէ ի՛նչ խառնակութեան մէջ ինկաւ ամբողջ տունը։

«Կրնայի ոստիկաններ կանչել, բայց գիտէք որ գայթակղութիւն հանելը չեմ սիրեր ու նորէ՛ն Ատոլֆը վերահաստատեց խաղաղութիւնը... յետոյ լնականաբար դռանը ճամբան ցուցցուցի այս անպիտաններուն որ իմինիս պէս լաւ պահուած տան մը մէջ պատմութիւններու տեղի պիտի տային։

—Շատ ալ աղէկ էք ըրեր։

—Անանկ չէ՞։ Արմանտա՛ն իրիկունը իսկ մեկնեցաւ։ Երկու շաբաթական տալիք ունէր, ատոնց փոխարէն ուրնեցածը չունեցածը վար դրի ես ալ... ի՞նչ ալ աղուոր եղաւ, հէ՞... չեկաւ առնելու...

«Միւսը ութը օրի մը չափ կեցաւ դեռ։

—Ի՞նչպէս կը կոչուէր արդեօք։

—Ինչպէս կը կոչուէ՞ր. սպասեցէք վայրկեան մը։

Տիկին Բիքէ, իւղոտ, մելանի ապատներով կէտկիտուած, ու ցնորական ցափոտուքներով ծածկուած տումար մը—վարձակալուհիներու հաշիւներուն տետրակը—բացաւ, քիչ մը փնտռտկեց մատին ծայրովը բոլոր անուններուն վրայէն անցնելով.

—Ահաւասիկ, ըսաւ, Ժիւլիէդ Սիւրտոն։

Լբրիշ ծոցատետրին վրայ նշանակեց այս անունը։

—Ա՞յս է բոլոր ձեր գիտցածը։

—Այո՛, խեղճ բարեկամս, կրնա՞ք հաւատալ ըսածիս։

—Իսկ Արմանտաի նկարագրութի՞ւնը...

—Օ՜, շա՜տ ատեն անցաւ, այնպիսներ կ'երթան կու գան հոս։

—Թո՜ւխ էր թէ խարտեաշ։

—Իրաւ որ չեմ գիտեր... սովորութիւն ունէր մազերը ներկելու, և հետեւաբար եթէ ըսեմ որ թուխ էր, կրնայ ըլլալ որ չէկ գտնէք զինքը։

—Հը՛մ, մրմռաց ոստիկանը, չա՛ր բաղդ։

—Իրաւո՛ր, մրմնջեց Տէրվալ յուսախաբ։

Բայց Լբրիշ մէթոտիք մարդ էր, կ'ուզէր նիւթը ամբողջովին սպառել։

—Իսկ միւլիէ՞ղը, հարցուց, անո՞ր ալ նկարագրութիւնը չէք գիտեր։

—Ընդհակառակը, շատ աղէկ գիտեմ, անիկա շատ աւելի դիւրին է ճանչնալը, խոշոր վառած խարտիշուհի մըն էր, ոչ աղուոր, ոչ...

Եւ տիկին Բիքէ, քօրսէին մէջ մեծ դժուարութեամբ սեղմուած միսի երկու լեռները պարծենկոտ շեշտով մը անոնց ցուցնելէ յետոյ, ճկոյթին ետ-դունդը ակռաներուն վրայ շաչեցնելով աւելցուց.

—Ոչ ալ աս, ոչ ալ ան ունէր...

—Ամէնքը ա՛յս է։

—Բայց սպասեցէք... ոչ... աղ աչքին տակովը խոշոր ծին(պէնկ) մը ունէր... վրան երկար մազերով... այնպէս որ շատ անգամ կ'ըսէի իրեն. պէտք ես ածիլել տալ տակիա, պըզտիկս... մօրուք թող տալու տեղ չէ ադ տեղը...

Ատոլֆ սկսաւ բարձրաձայն խնդալ։

—Շա՛տ թօնաֆ էր, ըսաւ, ճիշդ պրաի գլուխ մը...

—Զէ՞ք գիտեր թէ հոսկէ ելլելէն յետոյ ուր գացին։

—Պիտի ըսէի հարկաւ եթէ գիտնայի։

—Իրաւ է։

—Բայց միաքս բան մը կու գայ, եթէ կ'ուզէք գացէք անգամ մըն ալ մայր Սոֆիայը տեսէք։

—Բօսիէ փողոցին վարօքը գարդեղէնի առարկաներ ծախո՞ղը։

(Շարունակելի)

ընդունելութիւն մ'ընել իրեն։ Ազգ. Մամուլին մէջ, բարեկրթութիւնն ալ խորթացած վտարուած պայմանագրական բարքերու շրջանին մէջ մտաւ բոլորովին, ու մենք չենք գիտեր։ Ներսը տեղ չկայ. որովհետեւ որքա՛ն ցաւալի նո՛յնքան սոսկալ է թէ, ուսուցչականին պէս, գրական ասպարէզին մէջ ալ, խմբեր համար պարտկուածներու բազմութենէն, և առաստաղէն իջեցնելով տու տեղ ըլլուածներու հոծութենէն, իրո՛ք տեղ չկայ։

Կը հասկցուի անշուշտ թէ, գրականութեան համար, քաջ դրան վարդապետութիւն մը ստեղծել կամ ջատագովել չէ միտքընիս. ընդհակառակն։ Հոս ինչ որ հաստատել կ'ուզենինք, սա տխուր իրողութիւնն է թէ, մեր բարքերուն ինկած երեսներն ալ՝ չենք քաշուիր՝ ամէն տեղ մեզ հետ կը տանինք, մինչև իսկ գրականութեան մէջ. գոգցես հաստատել ուզելով ինչ որչափագիտական առածի մը չափ ճիշտ է արդէն. Գրականութիւնը աղգի մը հայելին է։

Վերջապէս Ենովք Արմէն կրնայ շնորհաւորողներ ունեցած ըլլալ իրեն՝ իր անոթի արծիւի խելիսալ յարձակումին համար կաղենի մեծութեամբ թռչունի մը վրայ որ, ծառի մը մը մրբրկածուի մէկ ճիւղին փակած՝ չորս դին կը նետէ իր երգերն. բայց կրնա՞յ մեզ ըսել թէ ինքն ինչ ապահովութիւն ունի որ, դոյն այդ թռչնիկին մէջ նոնէ՛ն արծիւ մը չէր որ կերաւ հարուածը, իր դիւրագած սաղմին մէջ զգալով հերձատող կտուցը գիշատիչ արծիւին։ — Ալ դո՛ւք ըսէք՝ կը վայլէ՞ր։

ՊՕՂՈՍ Ց. ՃԻՆՃԻՀԱՆԵԱՆ

Ատրճաղար

ԽԱՐԻՃԻՑԵԼ

ԱԼՄԱՆԻԱ ԻՄԲԷՐԱԹՕՐՈՒՆԸՆ ՎԷԼԱՏԷԹԻ ՍԷՆԻԹԻ ՏԷՎՐԻԵՆԻ. — «Նաեէ Ֆրաեէ Բրէսսէ» տէօրքի։ Ալմանիա իմբէրաթօրունընն վէլատէթի սէնէի տէվրիյէսի միւնասիպէթի իլէ Պէրլինտէ իճրա օլունանագ չէնիքլէրտէ հաղբր պուլունմագ իւղրէ, բրէնս տը կալ՝ մէղքիւր չէրէ վասլ օլմուշ տբր։

Դրալ եէտինճի էտուար հաղբէթլէրի՝ պէօեիւք մախտումունընն Պերլինէ զիեարէթ իտէճէկինի էվվէլճէ մէղքիւր չէրտէ մուգըմ Ինկիլթէրա սէֆիրի մարիֆէթի իլէ Ալմանիա Իմբէրաթօրընա պիտիրիմիշ օլտուղունտան, միւշարիւէյ Իմբէրաթօր՝ պու տօսթանէ մուտմէլէէն ֆէվգալատէ մէմնուն գալմըշ իտի։ Անճագ պու մուտմէլէնին՝ Ինկիլթէրա միսթէմէլքեաթ նաղբբը Մ. Զէմպուլէյին իլէ Ալմանիա պաշվէքիւի գոնթ Պիլոլ արասընտա զուհուբ իտէն չիտէթլի միւնազասաը թագըպ իթտիկի նաղարը տիգգաթա ալընբրսա, պու զիեարէթին կէրէք Ինկիլթէրա էլ կէրէք Ալմանիա էհալիսի իւղէրինէ հիւսնը թէէսսրի մահտուտ գալճաղընա հիւքմ իտիլէպիլիր «Նորտ տայչէ Ալկէմայնէ Զայթունկ» կազէթասը՝, բրէնս տը կալըն Պէրլինէ զիեարէթինտէն պահս էյլէտիեի սբրատա, միւշարիւէյ բրէնսին Ալմանիատա քէմալը նէղաքէթլէ գապուլ օլունճաղընը։ Եվ միւլագաթ էհնասընտա անճագ Ինկիլթարա վէ Ալմանիա հիւքիմէթլէրինի պիրիպիրինէ պիրլէշիրէն ճիտտի մնֆաաթլարտան պահս օլունճաղընը, վէ հաղրտաքի սուլհ վէ ասայիշին մուհաֆազասը իչուն թէմէննիյաթ պէեան օլունճաղընը տէրմէեան էյլէմիշ տիր։

Մէղքիւր կազէթա՝ ահվալը հաղբրատա, Ինկիլթէրա գրալ սիլէսի ազասընտան պիրինին՝ Ալմանիա իմբէրաթօր սիլէսինի զիեարէթ իթմէսի՝ միհիմմ վազալարտան ատտ օլունանճաղընը պէեան իլէ Բրէնս տը Կալ հագգունտա իմբէրաթօր Վիլհէլմ հաղրէթլէրի թարաֆընտան, ֆէվգէլատէ իհթիրամաթ կէօսթէրիլէճէէնինի եազընօր։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄՈՒՀԱՌԷՊԷՍԻ. — Դօմանտան Լօթէր, Շէբէրս վէ Բրիւճիւնկէրտէն սօնրա, Վիլճէնին տախ Ինկիլիզ ասքէրլէրինին էլինէ էսիր տիւշմէսի՝ Պօէրլէր իչուն շիւպհէսիզ միւհիմմ զաեիթատան ատտ իտիլճէք տիր։

Պու զաթլար՝ Լուի Պոթա, Տէվէթ, վէ Տէլարէյտէն սօնրա, Պօէր ասքէրլէրինին էն մուգթէտիր գումանտանլարը իտի, Ինկիլիզլէրին անլարը էլէ կէչիրմէլէրի՝ Պօէրլէրին ասքէրի հարէքէթլէրինէ էլպէթտէ թէէսիր իտէր։ Ֆագաթ Լուի Պոթա իլէ Տէվէթ մուհարէպէկէ տէվամ իթտիքճէ, Ինկիլիզլէր իչուն, ճէնուպի Աֆրիգասա ինզբպաթին իտատէսի մէէմուլ տէեիլ տիր. զիրա Պօէրլէրին ասըլ բէիտլէրի անլար տբր։

Մալիւմ օլտուղու իւղրէ, Լօթէր՝ էվվէլճէ Ինկիլիզ տիվանը հարպշնասընտա մահաքէմէ իտիլէրէք, գուրշունա տիզտիրիլտիեի կիպի, Շէբէրսինտէ, մէղքիւր տիվան թարաֆընտան սասրը օլան իլամ մուճիպինճէ, իտամ իտիլտիեինի վարիտ օլան թէլէկրաֆնամէէր խապէր վէրտիլէր։ Շիմտի Ֆրիճիինկէր մուհաքէմէ իտիլմէքտէ տիր։

Պիր չօգ էվրօպա կազէթալարը՝ անընն տա իտամ ճէղասընա մահքիմ իտիլէճէէնինի զանն իտէեօրլար։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ Վէ ԱՄԷՐԻԳԱ. — Ինկիլթէրանընն Վաշինկթօն սէֆարէթխանէսի պահրիյէ աթթաշէսի գաբուտան Բէյլի՝ Ամէրիգանընն պահրիյէ ումուրը թէֆէրրիւաթընա տարր մալիւմաթ ալմագտա օլտուղունտան մուտմալէյինին կէրիպ ալընմասը իչուն, Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինէ թէպլիղաթ իճրասը՝ Ամէրիգա պահրիյէ նէզարէթինտէն խարճէյէ նէզարէթինէ թավսրյէ օլունմուշ տբր։

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱ ՏԷՀՇԷԹԼԻ ՊԻՐ ԳԱԶԱ. — Ճէմահիրը Միսիսիպիգասընն Այօվա էեալէթինէ Օւսգալօյա գասապասը ճիվարընտա պիր քէօմիւր մատէնինտէ պիր եանկըն վուգու պուլուպ, պիր չօգ քիչի թէլէֆ օլմուշ տբր։ Շիմտիէ գատար 18 քիչինին ճէսէտի պուլունմուշ վէ 60 քիչինին հէնուզ թօրրագ ալթընտա օլտուղուզանն օլունբեօր իմիշ։

Շէրքէր Մէսէլէսի. — «Տէյլի Էքսբրէս» կազէթասընընն իսթիսպարընա նազարէն, Ինկիլիզ գապիտէնինին սոն իթթիֆարարընտան պիրինտէ, շէքէր իքրամիյէսինին լաղվը մէսէլէսի թէղքքիւր օլունտուղը սբրատա, վիւքէլա արասընտա էֆքեարճա իսթիլաֆ հասրլ օլմուշ տբր։ Մալիյէ նազբբը՝ շէքերլէրէ թէտիքէլի պիր տարպէ ինտիրիլմէսի միւմքին օլտուղունը, վէ պունունա պէրապէր Ինկիլթէրատան վուգու պուլան շէքէր իսրաճաթը՝ իքրամիյէէնին լաղվը սէպէպիլէ աղալուպ, տէվլէթին վարիտաթընա խալէլ կէլէճէէնին պէեան իթմիշ տիր։

Միսթէմէլքեաթ նաղբբը Մ. Զէմպուլէյին՝ Անթիլ սէնիզինտէ պուլունան Ինկիլիզ միսթէմէլքեաթընտա եէթիշէն շէքերլէրտէն կիմրիւք բէտտի ալընմասընը հալատ, Ինկիլթէրատա շէքէր ֆիաթը սէեիշմէեէճէինտէն, Անթիլտէ վէ սարը միսթէմէլքեաթտաքի շէքերլէրտէն կիմրիւք բէտտի ալընմասը խուսուսընտա տէրմէեան օլունան թէքլիֆի իթիրազ իթմիշ տիր։ Էճնէպի շէքերլէրինտէն իքրամիյէ մուգապիլինտէ մուվագգաթէն այրճա պիր կիմրիւք բէտտի ալընմասը հագգընտա, Մ. Զէմպուլէյին տէրմէեան իթտիեի ֆիքր՝ վիւքէլանընն էքսէրսիսի թարաֆընտան թասդիգ իտիլմէքտէ տիր։ Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ Ինկիլթէրա իլէ պիրլէշէրէք, Ալմանիա վէ Ավսթրիանընն շէքէր իքրամիյէսի մէսէլէսի հագգընտաքի հարէքէթինէ գարշու տուրմաղա հաղբբ օլտուղունտան, Մ. Զէմպուլէյին թէքլիֆի գապուլ վէ իճրա օլունճաղը իսմիտ օլունուեօր։

ԱԼՄԱՆ ԿԻՄՄԻՐԻՒ ԹԱՐԻՖԵՍԻ. — Կիմրիւք թարիֆէսի բրօժէսինի թէզքքիւր իթմէքտէ օլան գոմիսիօնտա, ազատան իքի զաթ՝ պիր թէքլիֆ տէրմէեան իթմիշլէր տիր։ Մէղքիւր թէքլիֆտէ, կիմրիւք բէտտինէ թապի էմթէանընն Ալմանիաեա իտիալը սբրասընտա մախրէճ չէհատէթնամէսի թաշէպ օլունմասը, վէ պու սուրէթլէ Ալմանիաեա իտիալ օլունան էշնատան տա, Ալման էմթէասը տէրէճէսինտէ կէսմրիւք բիւսումը ալընմասը լիւզումը կէօսթէրիլմիշ տիր։ Թիճարէթ նազբբը Մ. Միւլլէր՝ պու թէքլիֆին իճրա օլունմասը գապլլ օլմասրզընը պէեան իթմիշ տիր։

Վէնեզիէլլայատ եէնի Պիր Թիւթիին. — Թիւթիւն գուլլանմասընա միպթէշա օլան էրպապը քէֆքէ վէրիլէճէք պիր միժտէ վար իսէ, օտա ալիրէն Ամէրիգանընն Վէնէզուէլլա գրթասընտա եէթիշտիրիմէէ պաշլանմըշ օլան եէնի պիր ճինս թիւթիւնին պաշգա պիր լէզզէթ վէ պաշգաճա պիր քէֆի վէրմէսի տիր։ Ամէրիգա կազէթալարը՝ պու եէնի թիւթիւնէ «Ամէրիգա Թիւթիւնի» իսմինի վէրմէքտէ պիրլէր։ Բէնկի սիեահա եազէն էսմէր օլան պու թիւթիւն՝ Վէնէզուէլլատա եէթիշէն պիր նէվի նէպաթընն ատի թիւթիւնէ աշբլանմասընտան հուսուլէ կէլմէքտէ իմիշ։ Պու թիւթիւնին եէթիշտիրիլմէսի զահէթ կիճ օլտուղունտան, օգգասը եիւղէրճէ տօլարա մալ օլմագտա իմիշ։ Պունուն իչուն տբր քի, ատի թիւթիւն իլէ հիշ պիր վագթտա բէգապէթ իտէմէճէէք, վէ պու սէպէպլէ Եվրօպա վէ Ամէրիգատաքի ատի թիւթիւն չիթթիճիլէրինէ էնտիշէ վէրէմճէէճէք տիր։

ԻԹԱԼԻԱ ՄԱԹՊՈՒԱԹԸ Վէ Մ. ՏԷԼԳԱՍԷՆԻՆ ՆՈՒԹԸ. — «Քաբիթալէ» կազէթասը Մ. Տէլգասէնին նութգընտան պահս իթտիեի սբրատա, շու միւթէալաթը պէեան իսիեօր։

«Պունտան տահա կիւզէլ սուրէթտէ իսարէի քէլամ իթմէք միմքին օլամազ իտի։ Շուրասը տա տրգգաթա չատան տբր քի, Մ. Տէլգասէնին իֆատաթը՝ Իթալիա խարիճիյէ նազբբը Մ. Բրինէթթի թարաֆընտան Իթալիա մէպուսան մէճլիսինտէ վուգու պուլան իֆատաթա թէմամը իլէ թէվաֆուգ իթմէքտէ տիր։ Կէրէք Իթալիա վէ Ֆրանսա կազէթալարը՝ վէ կէրէք Աւսթրիա, Ալմանիա վէ Ինկիլթէրա մաթպուատաթը՝ էսասսզ վէ խաեալի պիր թազմ մուհաքէմաթա կիրիշճէքլէրինէ, իքի խարիճիյէ նազբբը թարաֆընտան վուգու պուլան իֆատաթընն էհէմմիյէթինի թագտիրէ զայրէթ իթսէլէր տահա էյի օլուր։ Զիունքի պու իքի նազբբըն սէօզլէրի՝ մէնսուպ օլտուղլարը հիւքիւմէթլէրին հրսիյատընա թէմամը իլէ թէրճէման օլմուշ տբր։ Պունա գարշու, պու կազէթալար՝ եինէ հագգաթը անլամազլարա, անլամամաղա գարար վէրմիշլէր տիր տիմէք օլուր։»

«Բաթրիա» կազէթասրտա շու եօլտա միթալէա պէեան իտիեօր։

«Մ. Տէլգասէնին իֆատաթը՝ զաթէն պիլիթիլ մէվճուտ օլան ահվալը թէէկիտ իյլէեօր։»

«Ճիուրնալէ Իթալիա» կազէթասը՝ Մ. Տէլգասէնին Ֆրանսա-Իթալիա իթիլաֆնամէսինին էհէմմիյէթ տէրէճէսինի թահտտ իթմիշ օլտուղունու պէեան իտիեօր։

«Թրիպիւնա» կազէթասը տախ, Մ. Տէլգասէնին իֆատաթը սամիմի պիր մէմնունիյէթ իլէ թէլագգը օլունմագ իճապ իտէճէք վէ չիունքի Մ. Տէլգասէնին նուեգը՝ Մ. Բրինէթինին իֆատաթընը թէէեիտ իթթիքտէն մատատա, Ֆրանսա-Իթալիա միւնասէպաթընտաքի մէթանէթ վէ գովվէթին եէնի պիր նիշանէսինի թէշքիլ իլէմիշ տիր տէեօր։

«Բօլօլօ Բոմանօ» կազէթասը իսէ, եինէ պու մէսէլէտէն պահս իտէրքէն շու միթալէաթտա պուլունուեօր։ «Մ. Տէլգասէնին պու իֆատաթը՝ կէրէք Մ. Բրինէթթի վէ կէրէք Մ. Պարբր թարաֆընտան այնը մէալտ իրատա օլունան նութգլարա թէմամը իլէ պէնզէր։ Պու նութգ՝ հուգուգը պէյնէլմիլէլ նօգթաի նազբընճա, տրգգաթա չատան պիր հասիսէ թէշքիլ իտէր. պու հասիսէ՝ Ֆրանսա վէ եա Իթալիանընն քէնտի միսթէֆիգէրիրինէ գարշու օլան մէսլէքէրինի տէեիշտիրմէսէրի տիր. Ֆագաթ շուրասը տա ինքեար օլունմազ քի, կէրէք իթթիֆագը միսէլէէ վէ կէրէք իթթիֆագը միսէննա տէվլէթլէրի՝ արալարընտա ագտ իտէճէքլէրի իթթիֆագ մուահէտլէրինէ, տիկէր իթթիֆագ ալէյհինտէ խուսումթքեարանէ պազը չարթլար տէրճ իտէմէեէճէքլէր տիր. չունքի պէօյլէ պիր հարէքէթ՝ պու սոն կիւնլէրտէ զուհուր իտէն միհիմմ անվալ իլէ թէվֆիգ իտիլէմէզ։

ՍՐՊԻՍԳԱՆ ԻՍԹԻԴԱԶԸ. — Պէլգրատատան վարիտ օլան մալիւմաթա նազարէն, Սրպիսթան հիւքիւմէթի՝ 10 միլիոն ֆրանգլէգ պիր իսթիդրազ ագաը իչուն, Պէլճիգա մալիյէ հէյէթլէրի իլէ միւզաքէրէ իյլէմէքտէ տիր։

ՐՈՒՍԻԱ Վէ ԻՐԱՆ. — Բուսիա վէ Իրան արասընտա թիճարի մուամէլաթ կիւնտէն կիւնէ չօզալմագտա տբր։ Բուսիա՝ պունտան պիր գալ կիւն էվվէլ եէնի պիր չըմէնարքէր խաթթընն տախի բէմը քիւշատընը իճրա իթմիշ տիր։ Մէղքիւր խաթթ՝ հէր ճիհէթլէ պէօեիւք էհէմմիյէթի հաիզ տիր։ Բէմը քիւշատ էանասընտա Գաֆգասիա գումանտանը տախի հաղբբ պուլունմուշ տբր։ Եէնի խաթթ՝ Ալէքսանտրօբօլտան պաշլաեարագ Թէպրիզտէն 225 միլ մէսաֆէեէ գատատ ուզանմագտա տբր քի, պէօյլէճէ Բուսիա վէ Իրան մէմալիքի՝ հէման շըմէնարքէր խաթթը իլէ պիրի պիրինէ բապգի իտիլմիշ տիմէք տիր. պու սէպէպտէն տօլաեր, իլէերուտ Իրան վէ Բուսիա արասընտա թիճարի մուամէլաթ՝ ֆէվգէլատէ չօզալճաղը, վէ եէնի եէնի թիճարէթի մէնպալարը ասըլճաղը, վէ ալէվսուսուս բէթրօլ կաղը իւզէրինտէ քիւլլեեէլի մուամէլէ իճրա իտիլէճէէի դավիյէէն մէէմուլ տբր։

ԻՐԱՆ ՇԱՀԸ. — Շահ Մուզաֆֆէրէտտին հաղբէթլէրի՝ գրալ Էալարտա հաղբէթլէրինին թաճ կիյմէք բէտտինէ հաղբը պուլունճաճալարընտան, պու մունասիպէթլէ Եվրօպանընն պիլատը մէչհուրէսինի տախի կեղճէճէք տիր։ Միւշարիհնիյէյ իքի տէֆա Բարիզէ օղրաեանագ տբր. Թէտավի օլունագ իչուն Մարիէնպատ վէ Գոնթրէքսվիլ գաբլըճալարընտա կիտէճէքլէր տիր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Վէզաիֆը մէէմուրիյէթլէրինի մուգտիմանէ իֆա իթմէքտէ օլմասընտան նաչի մուհասէպէի ումումիյէի մալիյէ հիսապաթը մէրքէզիյէ շիպէսի միւտիրի սէյատ. Եուսուֆ վէ մուավինի Զրեաէտտին պէյ էֆէնտիլէր հազարաթընա թէրճիան ռիւթպէի ուլէա սընֆը էվվէլի.

Ումուրը մէէմուրիյէթինի ռէվիյէէթմէնտանէ իֆա իթմէքտէ օլմասընա մէպնի, ամէտիի տիվանը Հիւմահուն օտասը խուլէֆասընտան սէյատ. Իսմաիլ պէյ էֆէնտիյէ թէրճիան ռիւթպէի ուլէա սընֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տբր։

ՆԸՇԱՆ

Վազիֆէի մէէմուրիյէթլէրինի մուգտիմանէ իֆա իթմէքտէ օլմասընտան նաչի, մուհասէպէի ումումիյէի մալիյէ մուհասէպէճիսի մուավինի սէյատէլու Ապտիւրրահման էֆէնտի հազրէթլէրինէ թէպտիլէն պիրինճի ռիւթպէսէն Օսմանի. Եավէրանը հազրէթը Շէհրիեարիէն միրալայ իրզէթլու Մազհար պէյէ թէպտիլէն իքինճի վէ գամմագամ իրզ. Հիւսէյն Հագգը պէյէ թէպտիլէն իւչունճի ռիւթպէլէրտէն մէճիսի վէ պին պաշի պէճէթ պէյէ տէօրտունճի ռիւթպէսէն Օսմանի նըշանը զիշանլարը ինան պույրուլմուշ տբր։

ՄԻՏԱԼԻԱ

Մէքթէպը իտատի հարպիի Շահանէ վէ միւհէնդիսխանէի պէրրիի Հիւմահուն Թարիխը Օսմանի մուալիմի միրալայ իրզէթլու Մէհմէտ Սալիհ պէյէ ալթուն լիեագաթ. էրքեանը հարպիյէ գօլ աղալարընտան ռիֆթալու Պէարէտտին պէյէ սանսաի միտալիալարը ինան պույրուլմուշ տբր։

ՏԱԼԻԼԻՅԵԼ

ԹԷԼԷԳՐԱՖՆԱՄԷԻ ՀԻՄԱԵՈՒՆ. — Ալմանիա իմբէրաթօրունընն սէնէի տէվրիյէեի վէլատէթի հասպի իլէ, թարաֆը հաղրէթը Շէհրիեարիէն իմբէրաթօր հաղրէթլէրինէ թէպրիքամէի Հիւմահուն քէչիսէ պույրուլմուշ վէ թարաֆը իմբէրաթօրիէն տախի ճէվապէն արզը թէչէքքիւրաթ իսրիմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱ ՍԷՖԻՐԻՆԻՆ ԶԸԵԱՖԷԹԻ. — Բաղար էրթէսի կիճէսի Բուսիա սէֆիրի Մ. Զէնօվիէվ թարաֆընտան պիր զըեաֆէթ քէչիսէ իսրիլէրէք։ պունտա, տախիլիյէ նազբբը Մէմտուհ բաշա, խարիճիյէ նազբբը Թէվֆիգ բաշա, Թօբխանէի ամիրէ միւշիրի Զէքի բաշա, տիվանը մուհասէպաթ բէիսի Հասան Ֆէհմի բաշա, Շէհր էմինի Բըտվան բաշա, օրման, մասէն վէ զրաաթ նազբբը Սէլիմ Մէչհամէ բաշա, Տէֆթէրը Խագանի նազբբը Զըեա բաշա, մախլիսը Սէնիյէթ էրքեանը հարպ միշրիի Շաքիր բաշա, եավէրը էքրէմ Ֆուատ բաշա, գուրշանի հաղրէթը Շէհրիեարիտէն սէր քեաթիպը սանիի հաղրէթը Շէհրիեարի Իզզէթ պէյ էֆ., Թէշրիֆաթը ումումիյէ նազբբը Իպրահիմ պէյ էֆ., Խազինէի Խասսա Շահանէ նազբբը Սաքզ Յովհաննէս էֆ. հազարաթը իլէ սաիր զէվաթը քէրամ վէ սէֆարէթ էրքեանը՝ էլպիսէի բէսմիյեէրինի լապես օլարագ հազբբ պուլունմուշլար տբր։

ԷՎՎԷԼԳԻ կիւն թարաֆը հաղրէթը Շահանէտէն չէհզատէի ճիվանպախթ տէվլ. նէճապ. Պիւրհանէտտին էֆէնտի հաղրէթլէրի՝ մախլիյէթը ալիւրէնտէ պաղը զէվաթը քիրամ իլէ պէրապէր, Ալմանիա սէֆարէթխանէսինէ կէչէրէք, պէեանը թէպրիք իթմիշլէր տիր։

Մագամը Սաատէթթուզմա թէրճէմանը Խայրէտտին պէյ էֆ. վէ Խարիճիյէ նէզարէթի նամընա թէրճէման Սաատէտտին պէյ էֆ. հազարաթը տախի սէֆարէթխանէէ կիտէրէք, թէպրիքաթտա պուլունմուշլար տբր։

Եէվմը մէղքիւրտէ գարաղօլ սէֆինէսի տօնաթըլարագ էօյլէ վագթը թօր էնտախթ իտիլմիշ տիր։ Սէֆարաթը էճնէպիյէ մախլիյէթ վարօրլարը տախի տօնաթըմը՝ իտի։

ԱՆԱՏՕԼՐԻ տէմիր եօլու շիրքէթի՝ բէթրօլ նագլիյաթը իչուն, եէնի պիր թարիֆէ թանզիմ իտէրէք, պէրաի թատիգ մէրճիինէ թագտիմ իթմիշ տիր։

ԵԷՐԼԻ ունլարընտան էքմէք բիշիրմէք իչուն, մէնիլսը էմանէթլէ էթմէքճի նըզամ ուսթալարը պէյնինտէ ճէրբէեան իտէն միւզաքէրէ՝ հէնուզ պէթմէմիշ տիր։

—Էթմէքճի ուսթալարը՝ էթմէքլէրին էսկի օգգա իլէ սաթըլմասընա տարր մազամը սամիի Սատարէթ իքինճի պիր իսթիտա վէրմիշլէր տիր։

ԹԱՐԱՊԼՈՒՍԸ Ղարպ Համիտիյէ սանահի մէքթէպինէ խալընճսի թալիմ իտիլճէճէք տիր։

ՇԳՕՏՐԱՏԱ պիր նըշան թալիմի իճրա իտիլէրէք էն զիեատէ մէհարէթ իպրազ իտէնլէրէ Վալի բաշա թարաֆընտան կիւմիշ սաաթլար իթա օլունմուշ տբր։

Հիրիմիմէթը Սէնիյէթ իլէ Եունանիսթան հիւքիւմէթի արասընտա ագտ օլունճաճագ օլան թիճարէթ մուգավէլէսի միւզաքէրաթընա սէֆիր բըրէնս Մավրօգօրտաթօնընն ավտէթինէ թէքրար պէտ օլունճաճագ տբր։

«ԱՆԱԹՕԼԻ» նամ բումճա կազէթա՝ մաթպուատը տախիլիյէ միւտիրիյէթը ալիյէսինճէ պիլա միւտէթ թաթիլ իտիլմիշ տիր։

ՏԻԵԵՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻԵԵԼ. — Կէչէն 1901 սէնէսի դեկտ. այընը վարիտաթը մուխասսասաա վէ տուխան ազար հասըլաթը 78,113 վէ մուխասսասաթը մուգանտէսէ՝ 192,500 քի, ճէման 270,164 լիրաեա պալիզ օլմուշ տբր։

1900 սէնէսի դեկտ. վարիտաթը մուխասսասաը՝ 97,153 վէ մուխասսասաթը մուգանտէսէ 187,500 քի, ճէման 284,653 լիրաեա բէսիտ օլմուշ օլտուղը ճիհէթլէ, 1901 սէնէսի դեկտ. այընտա վարիտաթ՝ 14,039 լիրա նօգսան զուհուր իթմիշ օլտուղը տէրքեար տբր։ Շարգը Բումէլի վէրկիսի պումէեանտա տախիլ տէեիլ տիր։

ՍԷՖԻՐ էսալէթլու Սբր Նիգօլաս Օգօնօր ճէնապարը՝ բազար էրթէսի սապահը Պապը Ալիեէ կէլէրէք, խարիճիյէ նազբբը բաշա հազրէթլէրիյէ միւլագաթ իթմիշլէր տիր։

ՃԷՑԼԱՆ ՄԱՂԱԶԱՍԸ. — Շէհրիմիզ միւէսսէսաթը միսթէպէրէի թիճարիյէնինտէն, վէ միւլի էրպապը սանահիմիզին մուճիպը իթթիհարլարը օլան «Ճէլան» էլպիսէ մաղազասը՝ ֆէվգէլատէ ինթիզամ վէ էմնիյէթ իւզէրէ տէվամը մուամէլէ իթմէքտէ օլուպ, պիր թազմ նէչրիյաթը զաթագքեարանէնին եալընզ միֆթէրիյեաթտան իսրաէթ իտուեի մաէլմէսար իշիտիմիշ տիր։

Ճէլան մաղազասը մամուլաթը՝ նէֆտսէթ, տաեանըգլուզգ վէ զէրաֆէթ ճիհէթինտէ Պէյ Օղլունտա սարբլան պիր թագմ չարլաթան մաղազասը-ընն էշեասընտան գաթ գաթ իւսթիւն իտուկի միւրաճաաթ իտէնլէրին իֆատաթընտան անլաշըլմըշ տբր։

ԹԱՐԱՊԼՈՒՍԸ ՂԱՐՊ վիլաեէթինտէ Սէրթ գազասը էհալիսի՝ պա մաղպաթա հիւքիւմէթը Սէնիյէեէ պիլմիւրաճաա «Տէվլէթը Ալիյէեէ գարշը հուգուգ վէ իսրտէմաթտան զաֆիլ պուլունմագտա» իտուկլէրինի վէ զահիմմագամ պէյին իգազ իթմէսի իլէ, վազիֆէլէրինի թանըեարագ տէվլէթէ խըտմէթ իթմէք իւզրէ, սիլբը ասքէրիյէ գայա պուրուլմալարընը թալեպ իթմիշլէր տիր։

ԾՐԱՆՍԱ սէֆարէթի մալաեաթկիւզարը Մ. Պարթ՝ «Ֆիկարօ» կազէթասընընն իշարընա նազարէն, եագընտա պաշգա պիր հիւքիւմէթ նէզանտէ Ֆրանսա սէֆիրի թաեին օլունաճագ տբր։

ԹԻՐԳԻՒ վէ Բումանիա պէյնինտէ ագտ օլունճաճագ գօնսօլօսլար մուահէտէսինին միւզաքէրաթընա Բումանիա մէճլիսը մէպուատը իքինճի բէյսի Մ. Էմմանուէլ Բարիմպարօ, վէ Բօմա սէֆիրը սապաղը Մ. Լահօվարի վէ աեան մէճլիսի ազասընտան Մ. Միսիր՝ ազա թաեին իտիլմիշլէր տիր։

ՊԱՂՏԱՏ տէմիր եօլու իմթիեազընը իսթիհալ իթմիշ օլան Անատօլու տէմիր եօլու տիրէքթօրլարը Մ. Զանտէր վէ Մ. Հիւկէր՝ գումանիա գարու քէհեասը Թիրեազօ պէյ պէրապէրլէրինտէ օլարագ, Մապէյնը Հիւմահունա պիլմիւրաճաա ինան պույրուլան լութֆը ճէլիլը Բատիշահտէն տօլաեը, արզը թէշեքքիւր վէ էվրօքաեա ազիմէթ իտէճէքլէրի ճիհէթլէ իսթիհալը միւսաատ իթմիշլէր տիր։ Զաթը ագտէսը Բատիշահի՝ տիրէքթօրլարը հուզուրը Շահանէլէրինէ գապուլ վէ քէնտիլէրէ Պաղտատ տէմիր եօլու միւզաքէրաթընտա կէօսթէրմիշ օլտուգլարը իգտամաթտան տօլաեը, մուհզուրլիյէթը Սէնիյէլէրինի վէ տէմիր եօլ ինչաաթընա դարիպպէն պաշլանըլմասը արզուն Հիւմահունաը իտուեինէ պէեան պուհուրմուշլար տբր։ Պու արզուն Հիւմահուն՝ Պաղտատ տէմիր եօլու կիպի պիր էսէրը Ալալեէ Զաթը Հազրէթը Բատիշահլէրինին նէ տէրէճէ էհէմմիյէթ վերմէքտէ պուլունտուգլարընա պիրտէլիւը ճէլիլտիր։ Շէվքէթմէակ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի՝ Մատամ Զանպէրէ պիրինճի Շէֆթագաթ նըշանը Հիւմահունը իհան պուհուրմագ սուրէթիյլէ տէ միւտիրը միւշարիէյի զարիգը լիւճճէի իլիֆիֆաթը Սէնիյէեէ պուհուրուշլար տբր։

ՇԷԳԱՎԷԹ. — «Մանասթը» կազէթասընընն իշարընա նազարէն, հալը ֆիրարտա օլուպ պիր չօգ ճինահաթտան տօլաեը մահքիմ օլան Ատէմ-ՊինՊէյթակհան՝ ախիրէն Լինչինէեէ Շէհսիվար պէյին մէվաշխինի սրրգաթ իթմիշ օլմաղա, Պէրաթ միւթէսարրիֆլըզընա օլուռնան չիքեահաթ իւզէրինէ, նըզամիյէեէ միւլազիմի Իպրահիմ վէ ժանտարմա միւլազիմի Մէհմէտ էֆ.էրին թահթը իտարէսինտէ պիր պէօլիւք ասքէր՝ մէրգումը մուհասէրէ իթմիշլէր իսէ տէ, չագը՝ էթրաֆտան օմուզ նէֆէր ավիհնէսինի թօրլամըշ օլմաղա, մուգապէլէթին թէշէրիրը սիլահ էթմիշ վէ պէօյլէճէ իքի սաաթ տէվամ էէնէ գավկատան սօնրա, չագը՝ 28 պաշ մէսրուզ սըղրբը թէրքէք ֆիրարա մէճպուր օլմուշլար տբր։ Սըղրբլար հիւքիւմէթէ թէսիմ օլունմուշ վէ էշզրեատա թաագրպ օլունմագտա իմիշ։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Իզմիր միւլարէտտաթընա գարշը գօյմուշ օլտուղու գարանթինաեր Եունան հիւքիւմէթի լաղվ իթմիշ տիր։

ՎԷՊԱ. — Այքն 26ընտա Թանթյատա 9 վուգուաթ վէ 5 վէֆիյէեթ օլմուշ տբր։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ ինթիխապաթինտա 300000է գարիպ եաուտիլէր տախի էհէմմիյէթլի պիր թէէսիր իճրա իթմէքտէ իմիշլէր։

«ԳՕՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒԹԶԼԻՍ» կազէթասը միւտիր վէ սահիպի Մ. Նիգօլաեիսին գօյուռնտա պուլուռնան գուրշուն եէրէ՝ Բէօնթքէնէ չուաբ իլէ թանին օլունարագ, տիւնքի կիւն խանէսինտէ իտիլէն ամէլիյաթ իւզէրինէ գուրշունը չը գարբլմըշ տբր։

Հէր Սէնէ Բուսիատան ճանիպը Հիճազաղ կիթմէք իւզէրէ, չէրճիմէզ չը գան քիւլլիյէթլի էհալիի Իսլամիյէնին եանլարընտաքի բուպպարը լիրաթ Օսմանիէ թէպտիլ իլուն միսթէքիր սարրաֆլարին զաարընա օղրասարգլարընը Օսմանը Պանգասը՝ իսթիսպար իթմէքլէ, պու սէնէ օ կիպլիէրին էվրագը նագտիյէսինինէ գէյմէթը հագգզբյեէլէրինէ մուասիլ մէպարիզ իլէ տէեիկարմէք կիպի մասարը ինսանիյէթ քեարանէտ պուլունմուշ տբր։

ԳՕՆԻԱ-ՊԱՂՏԱՏ-ՊԱՍՐԱ

ՏԷՄԻՐ ԵՕԼՈՒ

Մէմալիքը Մարբուսէի Շահանէեէ իմրան, սէրվէթ վէ թէրագգը սանասթճա բէք պէօեիւք ֆարտէլէր թէէմին իտէճէք վէ ասարը ճէվրիլէի Բաթիյարեէ չաեանը շիւքրան պիր զամիմէի միւպէճճէլէ թէշքիլ էյլէեէճէք օլան Գօնիա-Պաղտատ-Պասրա տէմիր եօլու հագգընտա իսթիհսալ էյլէսիկիմիզ թաֆսիլաթը ախիրէեի պէրվէճճը զիյր տէրճ իտէրիզ։

Խաթթը Ալիտէն Ուրֆաեա գատար օթուզ քիլօմէթրօ թուլինտէ պիր շիպէ՝ իշլէթմէ մէսարիֆի վէ թէէմինաթ ագչէսի թարաֆը հիւքիւմէթ նէզանտէ վէրիլմէեէրէք, գումքանիա թարաֆընտան ինչա օլունաճագ տբր։

Հէր մուգավէլէտէ օլտուղու կիպի, տէմիր եօլու ինչասը իչուն մուայիէն օլան

մէթ խաթիֆատէ իտէհէք տիր։

Շիրքէթ՝ պիլհիմլէ տէվարը բէսմիյէ իլէ Թիւրքէճէ մուհապէրէ իմմէ-եէ մէճմուր օլաճագ տըր։

Շիրքէթ՝ խաթէքն իլլէտիլմէսի ի-չուն լազըմ օլան սթասիսնարան մա-տա աէօրթ միլիօն ֆրանգ սարֆը իլէ ազբերի մէվզբիլար ինչասընը թէհ-հիւա էթմիշ տիր։ Էֆրատ վէ զապը-թանը սասքերը Շահանէ՝ նագլիյէ թարիֆէսի պէտէլինին տէօրթտէ պի-րինէ միւսվէվի պիր իւհրէթլէ նագլ օ-լունաճագլար տըր։

Գումբանիանցն հաղբրտա օլան խաթթլարը՝ սահաթտա 35 քիլօմէթրօ գաթ իտէն թրէնլէրին սիւրաթքնա հի-սապէն եաբըլմըշ իքէն պու խաթլար 75 քիլօմէթրօ սիւրաթտաքի գաթար-լարը նագլա միւսահատ պիր հալէ գօ-նուլմադ իւզրէ, քէօրիւլէրի վէ եօլ-լարը՝ Բրուսիա վէ եա Ֆրանսասա թանգիմ օլունան սօն թալիմաթը ու-մումիյէեէ թաթպիգէն թէպտիլ օլու-նաճագ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս ասկէ առաջ գրած էինք, Խան Ժողովը իր Մնաքնդէն վերջի նիստը յետաձգած էր յառաջիկայ ուրբ-բաթ օրուան, ուր պիտի կարդացուէր Դաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի մէկ նամակը, զոր Ն. Վսհմոմիւնը պիտի գրէր Ժողովին՝ իր՝ Ս. Երէցեանին հետ ունեցած տեսակցութեան վրայ։ Արդ, կը լսենք թէ Նորատունկեան էֆ. արդէն իսկ յղած է այդ նամակը Ս. Պատրիարքին, որուն մէջ Նորընտիր Կաթողիկոսին միեւնոյն Ժխտական տրամադրութիւնները կը յայտնուին։

Խան Ժողովը վերահասու ըլլալէ ետքը այդ նամակին պարունակու-թեան, հարկ եղած օրինական գործո-ղութեան պիտի ձեռնարկէ։ Եւ որով-հետեւ կաթող. ընտրական գործողու-թեանց տեղեկագիրը չէր մատուցուած Դատական Նախարարութեան, Երէցեան Սրբազանին այս վերջնական պատաս-խանին վրայ ժխտական արդիւնքը մի-այն պիտի տեղեկագրուի։

Երէկ գրած էինք թէ Ս. Պատրի-արքին մօտ Տիկին Եղիսաբէթ Օրման-եանի մահուան լուրը տարածուելուն պէս, արդէն բազմաթիւ եկեղեցական և աշխարհական անձնաւորութիւններ փութացած են Ն. Սրբազնութեան բը-նակարանը՝ ցաւակցութիւն յայտնելու։ Այդ այցելուներու մէջ կային, ի մէջ այլոց, Տ. Տ. Գրիգորիս, Հմայեակ, Մկրտիչ Վէհապետեան, պատր. փո-խանորդ Ճէվահիրճեան եպիսկոպոս-ները, Հայ-Հռոմէականներու Պատ-րիարքարանէն փոխանորդ Արքիեպիսկ. Գերապայծառ, Գաբրիէլ Նորատունկ-եան, Խարբեան, Եուսուֆեան և Հրանտ Ասատուր, Մկրտիչ Ասասեան, Տիգ-րան Տ. Ներսէսեան, Ազնիւ Անտոն-եան, կիւմիւշեան, Կիւլլապեան, Վա-հան և Արշակ Էսատեան, են. են. Է-ֆէնտիները, Մայր Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդոյ դիւանը, Եղեկիէլ վրդ. Ար-չակունի, Պատրիարքարանի պաշտօ-նէութիւնն ու մամուլի ներկայացու-ցիչներ։ Այցելութիւնները շարունակ-ուեցան երէկ ալ։

Ցուրկաւորութեան հանդէսը տե-ղի պիտի ունենայ այս առտու ժամը 4 1/2 ին, Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ ուր փախադրուեցաւ դագաղը նա-խընթաց իրիկուն, մեռելաքարշ կառ-քով մը, որուն կը հետեւէին մի քանի կառքեր՝ մօտաւոր բարեկամները և ազգականներէ գրաւուած։

Այսօր յուղարկաւորութեան հան-դէսին, դամբանական չպիտի արտա-սանուի։ Երրորդութեան եկեղեցին պատարագ պիտի մատուցանէ Արմաշ-եան Բարգէն վարդապետ։

—Գոնիայի երկու վարժարաններու ուսանողները 170 զրչ. հանգանակած են իրենց մէջէ ի նպաստ Կարնոյ երկ-բաշարժէն արկածեալներուն, եւ զր-կած Պատրիարքարան։

—Բարեսէր անձ մը կիրակի կէս օ-րին և իրիկուան՝ իրկու անգամ հաց-կերոյթ տուաւ Խազիրլի Գալֆեան որբանոցի որբուհիներուն։

—Տ. Դէորդ եպիսկ. Երէցեան այ-ցելութիւն տալով Երուսաղէմի Նորընտիր կառավարիչ Բեազըմ պէյի, շնոր-հաւորեց, Երուսաղէմի Տ. Ցարութիւն պատրիարքին անունով, Ն. Վսհմու-թեան նոր պաշտօնին անուանումը։

—Երկուշաբթի օր բազմաթիւ եկե-ղեցական և աշխարհական անձնաւոր-ութիւններ շնորհաւորական այցելու-թիւն տուին Բերայի Աւագերէց Տ. Մը-կըրեան հօր՝ իր անուան տարեդարձին առթիւ։

ԱԶԳ. ՀԻՄԱՆԴԱՆՈՑ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր Տիրա-մօրն՝ հանգուցեալ Տիկին Եղիսաբէթ Օրմանեանի յուղարկաւորութեան առ-թիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հի-ւանդանոցիս.

Վսեմ. Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան, Միհրան էֆ. Սէթեան, Գրիգոր էֆ. Լիվրէնեան, Գրիգոր էֆ. Սվեանաքեան, Տիգրան էֆ. Մանուկեան, Եղբարք Թահթապրունեան, Սիմոն էֆ. Գայ-սերեան 216ական զրչ.։ Եղբարք Սթամ-պոլլուեան, Ներսէս Օհանեան, Արա-գ Գալանթարեան 108ական, Մինաս Բէ-չէճեան 54 զրուշ։

* * *

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալու-թեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ անցեալ նո-յեմբեր և դեկտեմբեր ամսոյ մէջ հա-ւաքուած նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.

Ամեն. Տ. Դէորդ Ս. Արքեպիսկո-պոս Երէցեան 190, Դեր. Տ. Ցակոբ Ս. Եպիսկ. Աչոտ Փափազեան 95, Արժ. Տ. Թորոս քահանայ Գանիալեան ի Թալաս 40, Վսեմ. Տօքթ. Միքայէլ էֆ. Խորասանեան Ս. վեցամսեայ 1902 տարւոյ 1296, Աֆիոն Գարահի-սարի Ս. Եկեղեցւոյ մէջ չբշգայած պնակաց հասոյթ 1080 զրուշ։

Ազն. Տեարք, Տիկնայք և Օրիորդք Արմենակ էֆ. Ց. Սիւզմեան ի Մանչէսթըր 600։ Տիկին Իլիզ Կ. Խո-բասանճեան՝ ի յիշատակ իւր հանգուց-եալ հօր Պօղոս էֆ. Աստարճեանի նորա անուան տարեդարձին առթիւ, Տրա-մայի մանկանէզի հանքի գործաւորնե-րէն հանգուցեալ Գասպար Մարարոս-եան Բազէյցի, «Արեւելք»ի միջոցաւ, Եղբարք Թորալեան, Սարգիս էֆէնտի Բշլեան 540ական։ Սբրահամեան եղ-բարց ձեռամբ զանազաններէ 510։ Գա-րեգին էֆէնտի Ճիյերճեան ի Հալէպ 432։ Եղբարք Շիրինեան, Թագւոր էֆ. Համամճեան 324ական։ Տօքթ. Խնդիր-եան էֆ. հոկտեմբեր ամսեան, Յով-սէփ էֆ. Էքչեան անտառաց քննիչ ի Սկիւտ՝ իւր հանգուցեալ հօր Ստեփան Էքչեանի անուան տարեդարձին առ-թիւ, Միսաք էֆ. Տօլապճեան ի Հա-լէպ, Գրիգոր էֆ. Բէօմիւրճեան իւր աղջկան ծննդեան առթիւ 216ական։ Բարեսէր ոմն, Նազարէթ էֆ. Մու-րատեան, Սարիմ էֆ. Աղամճանեան ի Պրուսա 200ական։ Դասպար էֆ. Աս-լանեան մատաղագէն 140։ Գէորգ Տէ-միրճեան, Տիկին Էլիզ Շ. Նագաչեան, Գրիգոր էֆ. Էրմէնեան 120ական։ Տի-կին Հայկուհի Ֆէսճեան ձեռամբ Գառ-նիկ էֆ. Երկայնեանի, Բարեպաշտուհի Տիկին մը ի Սամսոն ձեռամբ Աբրահամ-եան եղբարց, Բարեսէր ոմն, Եզիա էֆ. Ալաճաճեան ի Գոնիա Էրէյլի ձե-ռամբ Սիլեան Սպէնչեանի, Ե. Բ. ընտ-կերութիւն, Բարեսէր ոմն իւր անուան տարեդարձին առթիւ փոխան երեկոյ-թի, Տիկին Աղնիւ Շիշմանեան՝ նուէր պատարագի, Օր. Թագուհի Մ. Գա-զանեան, Տիկին Լ. Ս. Թ., Թագէոս էֆ. Պեարոսեան ի Տարանէլ ձեռամբ Միհրան էֆ. Արմաղանեանի, Բարեսէր ոմն՝ Դաւիթ Դաւիթեանի ծննդեան առ. իւ. 108ական զրուշ։

(Շարունակելի)

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԹ

ՄՈՌՑՈՒԱԾ ԹԱՂ ՄԸ

Պզտիկ թաղերը մի՛ արհամարէք. ոչ հեռաւորութիւնը և ոչ ալ մերձաւո-րութիւնը, ոչ աղքատ և ոչ ալ անկեալ հանգամանքը բնաւ պատճառներ չեն որ մոռնանք մեր պզտիկ թաղերը։ Ա-նոնք կրնան սիրունիկ ու փայլուն ա-պագայ մը ունենալ, անոնք կրնան յա-ռաջիկայն օգտակար ըլլալ։

Այս խորհրդածութեանց առիթ տուին Սթէֆնիայի հեռաւոր ու պզտիկ թաղը և եկեղեցին, որ երեք չորս ա-միսներէ ի վեր երեսի վրայ փակուած վիճակի մէջ է. նոյն իսկ Ս. Մնուանդի առաւօտուն ժամերգութիւն չէ կատարո-ւած, որով տեղացիք զրկուեցան օր-ուան ժամերգութիւններէն և Ս. Պա-տարագէն։ Արդեօք Սթէֆնիայի եկեղե-ցին մեզնէ անջատեալ եկեղեցի մըն է, և կամ մեր մէջ քահանայ կը պակսէր որ երթար ու պատարագէր հոն, որով թէ եկեղեցին զրկուած չէր ըլար գոնէ այդ աւուր արարողութիւններէն, և թէ տեղացիք կը գոհանային իրենց եկեղեցին բացուած տեսնելով, որոնց տրամադրելի առարկայ դարձած է եկե-ղեցւոյն այժմու փակուած վիճակը։

Եթէ երբէք հոգելոյս Մխաք ամի-րայ որ այս եկեղեցւոյն հիմնադիրն է, եթէ երբէք գուշակէր թէ օրեր պիտի գան որ, իր կառուցած եկեղեցին այս-պէս փակուած երեսի վրայ պիտի մնայ, պիտի պատճառ ըլլար արդեօք անոր շինութեանը։

Պատրիարքարանը անուշտ հարկ ե-ղածը պիտի անօրինէ Սթէֆնիայի նկատ-մամբ, որուն եկեղեց. վիճակը այս-պէս տխուր գոյներով պատկերացնելէ վերջ, սա ալ աւելցնենք որ, երեք չորս տարի առաջ՝ վարժապետ մը Սթէֆնիայի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյն վրայ քահա-նայ կը ձեռնադրուի, և այսօր կը տես-նենք որ այդ քահանան փոխանակ Սթէ-ֆնիայի եկեղեցին քահանայագործելու, կրէտէի հոգեւոր հովիւ կը կարգուի, առանց իր պաշտօնին ուրիշի մը փո-խանցման։

Լ. ԱՐՄԱՂԱՆ

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ՓՈՒԼԻ ՀԱՒԱՔԻՉՆԵՐ

Մօտերս ֆրանսերէն չահեկան գործ մը պիտի հրատարակուի որ պիտի պա-րունակէ Թուրքիոյ մէջ փուլի գործով և հաւաքածոյ չինելով բոլոր զբաղող-ներու անունները։ Այս գիրքը որ կոչ-ուած է զգալի պակաս մը լեցնելու՝ Թուրքիոյ փուլի հաւաքիչները պիտի ծանօթացնէ եւրոպական հրապարակ-ներու։

Ուստի ով որ առիթէն օգտուիլ և ԶՐԻԱԲԱՐ իր անունը հրատարակուած տեսնալ կ'ուզէ նոյն գրքին մէջ, պէտք է փութայ իր հասցէն իմացնել Ա.ճէմեան եղբարց, Զիվէր պէյ խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 1—6

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՇԷՐԻ

28 Յունվար 1902

Ֆրանսզ էհամը	(3%) Français)	100	32
Բէժի	(Tab. Turcs)	316	—
Գոնսոլիտ.	(R. Turque D.)	25	80
Շրմէնտրֆէր	(Lots Turcs)	112	
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	552	—
Թրանսվալ	(Transvaal)	122	

«Պալգան» սիկուրթա գումբանիա-սընն Թահսիլտարլըգ վաղիֆէսինի իյ-ֆա իթմէքտէ օլան Ներչապ, պու Թա-րիխէն իթիպարէն իշտէն էլ չէքտի-րիլմիշ վէ գումբանիաճա վաղիֆէսի գալմամըշ օլմազլա, պատէմա մէրդում իլէ օլան մուամէլաթըն Պալգան գում-բանիասընճա դաթիյէն գապուլ օլու-նամասաճաղը իլան օլունուր։

Պալգան սիկուրթա գումբանիա-սընն Թիւրքիա աճէնթէսի
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
15/28 յունվար 1902

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Վիէննա 27 յունվար,— Բայիրսթ-բաթ մէճլիսի՝ փետրուարըն տէօրթունտ թօրլանճագ վէ պիւտճէ իլէ եէնի կիւմրիւք թարիֆէսի մէվզբի միւզա-քէրէսէ գօնուլճագ տըր։

—Արշիտիւք Ֆրանսօա Ֆէրտինանտ՝ իմբէրաթօր Ֆրանսօա Ժոզէֆ հաղբէթ-լէրի թարաֆընտան եաղբլան պիրնամէ-եի Զար հաղբէթլէրինէ թագտիմ իսէ-ճէք տիր։

Պէրլին.— Իմբէրաթօր հաղբէթլէ-րինին սէնէի տէվրիյէի վէլաստէթլէրի մէրասիմի՝ բէք բարլագ պիր սուրէթ-տէ իհրա իսիմլիշ տիր. պու միւնասի-պէթլէ իհրա օլունան բէմը գապուլտա բրէնսլէր հազարաթըլլա, Գոնթ Պիս-լով վէ Սալիսպանթը Սէնիյէին Օսմա-նիյէնին Պէրլին սէֆիրը քէպիրի սեա-տէթլու Թէվֆիգ բաշա հազարաթը վէ սահր սէֆիրլէր հազրը պուլունմուշլար տըր։ Իմբէրաթօր իլէ բրէնս տը կալ հազարաթը՝ Թօբխանէյի զիհարէթ իթ-միշլէր տիր։ Ագշամը սէրայը իմբէրա-թօրտէ միւքէլլէֆ պիր զըեափէթ վէ-բիլմիշ տիր։

ՐՕՄԱ. — Ինկիլթէրա գրալընընն թաճ կէյմէք մէրասիմնտէ, Իթալիա գրալը նամընա տիւք տ'Աուսթ հաղբը պուլունճաղը կիպի, Ինկիլթէրա սու-լարընա պէտիւք պիր ֆիլօ տահի կէօնտէրիլէճէք տիր։

ԲԱՐԻՍ.— Ինթիխապաթը ումումի-յէէնին մայիսին տէրտիւնտէ իճրա ի-տիմէսի միւհթէմիլտիր։

— Մէպուսան մէճլիսի՝ հիւքիւմէթ չըմէնտֆէրլէրինին պիւտճէսինի թաս-տիգ իթմիշ տիր։ Դանալլար ամէլիյա-թընա միւթէալլիգ 610 միլիօն ֆրանգ-լըգ լաեիհա՝ մէվզբը թիւղէքքիւրէ գօ-նուլճագ տըր։

ՊԷՐԼԻՆ.— Իմբէրաթօր հաղբէթլէ-րինին եէվմը մախսուսը հասէպիյէ, սէ-բայընը քիլիսասընտա պիր տահնը բու-հանի իճրա իտիլէրէք, բրէնսլէրէ բրէնս տը Կալ վէ էճնէպի սէֆիրլէրի հազբը պուլունմուշլար տըր։

ԲԻԹԷՐՍԹՈՒՐԿ.— Ֆիլանտիա բէ-տիֆ զապբթա հէյէթը տահմէսի լազվ իտիմիշ պիր։ Եէնիճահի պիր սիւլարի ալայը թէշքիլ օլունմուշ տըր։

ԵԱԳՈՒՀԱՄԱ. — Բարլամէնթօտա Մանչուրիին Ռուսլար թարաֆընտան պօշալթըլմասը՝ վէ Գօրէ մէսէլէսինէ տահիր պիր եիթիլաֆ հուսուլի միւզաքէ-րէ օլունճաղ տըր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Լօրտլար դամարասընտա Լօրտ Վէֆիմ՝ ուղղուն պիր սուլհ տէվրինին թէէմինի՝ անճագ մուհարէ-պէեէ քէմալը չիտուէթլէ տէվամ օ-լունմագլա միւմքին օլտուղունը վէ պու սուրէթլէ, հիւքիւմէթին իթթի-խաղ իթտիեի սահր սուրէթլէրի՝ բար-լամէնթօնցն թասվիպ էդէտիեինի պէ-եան իլէ, պու պատէ գարար վէրիլ-մէսինի թալէպ իթմիշ տիր։ Մէճլիս Լօրտըն թալէպինի գապուլ իթմիշտիր։

ԲԱՐԻՍ.— Մէպուսան մէճլիսինէ գանալլար աչըլմասը վէ մէվճուտ օ-լան նէչէրի գանալ վէ լիմանլարը թէ-միզլէնիպ ըսլան իսիմլէսի միւզաքէրէ օլունտուղը էնտատա, Պահրը Մուհիթը Աթլասիտէն Ագուէնիզ գատար պիր գանալ աչըլմասը հագգընտա, Մ. Գօնսթան թարաֆընտան պէեան օլու-նան թէքլիֆի թէտգրդ իթմիշ տիր. պու գանալ մէսէլէսի՝ խուսուսի պիր գօմիսիօնա հավալէ իսիլէճէք տիր։

ԿԷՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ԼՕՆՏՐԱ, 28 յունուար.— Պօէրլէր՝ Բիէրսպուրկտա քեսին պիր գարար-կեասը զապթ ու իսթիլա իտէրէք, պին մուհարիպ գազանմշլար տըր։

Վիէննա.— Ավսթրիա վէ Ալմա-նիա իմբէրաթօրլարընն իթթիհատը էլզէմ օլատուղունա տահր Ալմանիանցն Վիէննա սէֆիրի թարաֆընտան իրատ օլունան նոթագ՝ Ավսթրիա կազէթա-լարը թարաֆընտան թէֆսիր իսիլիւօր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱՎԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էահ. Ռամ տիւն ազշ. գաբ.	27—39 1/2
» » » էն եիւքսէք	27—39 1/2
» » » էն աշաղը	27—26 1/2
Բուսմէլի չըմէնտֆէրի ազշմ գբնա.	109—1/4
» » էն եիւքսէք	109—1/2
» » էն աշաղը	108—50

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ագսիօնը Օս. լիր.	
Սիկարէթ Ա.	—94
» Բ.	—54
Թրանվայ	5—60
Ժուխանս	1—40
Օպլիկասիոն Թրանվայ	483—
Ասիւրանս	3—57
Դօրբօրասիոն	0,04
Դիմմէրսիալ	0,09
Լօրիօմ	53—50
Պանգ Նասիոնալ տը կրէդ	403— 50
Թրանսվասալ	120—
Բրխթրմ թանվիլաթը	476—
Դրէտի ֆոնսիէ էֆիբսիէն	266—
Անատօլը չբմ ագսիօնը	10—25

ԱԴԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 զշ՝ տան	զշ՝ բր՝
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—05
Մէթալիք	99—
Ինկիլիզ լիրասը	110—08
Ֆրանսզ ալթունը	87—36
Բօլ	90—20
Դրէմից ալթունը	51—06
Գարպօն գայմէսի	8—58

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 26 յունվար

Ինկ. էահամը Ինկ. լիրասը	93—87
Օսմ. էհամը գաբանտը	23—
» » Բ	50—75
« » Գ	27—37
Օսմանլը Պանգասը	12—12
Մըսրը Տուլ. մութթահրէթ	107—50
Պուլկար իսթիգրազը	82—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—32 1/2
Թրանսվասալ	4—87
Շարթրէթ	4—18

Բարիզ 26 յունվար

Ֆրնս էահ. 4%ֆր.	100—30
Եէնի Օսմ. էահամը գաբանտը	25—75
Բուսմէլի չըմէնտֆէրի	110—50
Օսմանլը Բէժիի էահամը	317—
» Պանգասը	554—
Գրիտի Լիոնէ	1033—
Իթալիա էահամը	99—90
Բուիօրիթէ Թիւրք	500—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթօման	507—
Սբանսօլ	77—75
Թրանսվալ	122—50
Գամպիօ 3 այ վատէ	25—12
Էֆիբսիէն իւնիֆիէ	109—20
Շարթրէթ	110—

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—17
Բարիզ 3 այ վատէլի	22—75
Ֆիորէն Մանտա	21—70
Վիէննա չէքի (գուբան)	——

Պէրլին 26 յուն.

Բուսմէլի չըմէնտրֆ. (մարգ)	107—20
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20—280

Վիէննա 26 յունվար

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	239—20
Բուսմէլի չըմէնտֆէրի ֆր.	103—70
Օսմանլը Բէժի ագսիօնը	291—

ԶԲՐԱԱԹ ՊԱՆԴԱՍՐՆՏԱՆ

Զբրաաթ պանդասը իչուն լիւգուսը օլուպ, մէվզբի միւնագասաեա վազ օ-լունան պին պէչ եիւզ թօք բարչմէն վէ եիւզ էլլի թօք սաի ֆրսթրդի քեա-զրտընը չէհրը հալը բուսմինա երիմի պիրինճի բազար էրթէսի կիւնի սաաթ տօգուզ պուչուգտա իհալէի էվվէլիյէ-սի վէ էրթէսի սալը կիւնի սաաթ տօ-գուզ պուչուղա գատար եիւզսէ պէչ թէնզիլաթ գապուլ օլունարագ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունաճաղընտան, իթաեէ թալիպ օլանլարը նիւմունէլէ-րինի կէօրմէք վէ չէրտեկթինի անլա-մագ իւզրէ, մէզբիր պանդասին ի-տարէն ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էդէմմէլէրի իլան օլունուր։

15 քեանունի սանի 317

1—3

()—()—)—()—()—()—()—()—()—()

ՄԱՆԶՈՒՄԷՆԻՆ ԹԷՖՐԻԳԱՍԸ (54)

ՄԻՒԷԼԼԻՖԼԷՐԻ

ԷՄԻԷԼ ԶՈԼԱ ԱՌԱՏՈՒՄԻ

ՊԷՐ ԱԷՐՊԱԷՐԻ

Պիր չօգ վագրէ պու հալտէ գալ-ը. հաղբը պուլունանլարա իւմիտսիզ-լիք արզ օլմուշը։

Պիր ազ սօնրա Մարքի կէօղիւնի աչուպ էթրաֆա պագընը. Մարքիզ քէմալը մէսէրրէթլէ, «գոճրթուլտու» տէէ պաղբրարագ, զէվզինին իւզրին-նէ աթըլը։

Մարքի՝ տէտիքի։

— Էվվէթ խաթըրլաեօրում. աչա-ղըտա պաեըլմըշ գալմըշ իտիմ. իքի այտա իւչ տէֆա տը պու նէվզէթ կէլտի. սօն տէֆա օլտուղունա չիւպհէմ եօգ տը։ Թէչէքքիւր իտէրիմ տսթ-լարըմ. Լօրանսնընդըմ, սէնտէ տօգթօր իլէ պիրազ տըչարը չէզին պէչ տագը-գա գատար Մ. Թիիպիւսլէ գօնուշմագ իսթէեօրում։

Լօրանս իլէ տօգթօր տըչարը չէգ-տըլար։

Մարքի՝ Թրիպիւսլէ եալընըզ գալ-տըղը վագրէթ քէսիք պիր սատա իլէ տէտիքի։

— Եաչահաճագ բէք ազ միւտտէ-թիմ գալտըղընը կէօրիւեօրում, վագ-թը կիւզել ինթիհապ իթտիլէր. պէն՝ մագթուլէն էօլէնէեիմ, պունը ունութ-մա. Էլիզապէթ՝ սապահլաեէն գանդմը մը օխնաթտը. պու ագշամ տահի պու-նը եարտը. լէվհանի կէօնտէրէն տահի օ տըր. չաթօնըն թաեորիպի տահի օ-նընն գարարը տըր. զիրա գարըշգիլգ էսնասընտա էվրագըմը էլտէ իթմէեի իւմիտ իտիեօր։ Էկէր մէրամլարընա նահլ օլուրլարսա, Լօրանս մահվ օլմուշ տիմէք տիր։ Էլտէ իթմէք իսթէտիքլէր-ի էվրագըմ սրասընտա էն զիեատէ էլտէ իթմէք իսթէտիքլէրի վասիյէթ-նամէմ օտատաքի եաղբանէնէն իչինա-տէ տիր, օնը օրատան ալուպ, հէման պու կիւն չէհրտէքի նօթէրէ կէօթիւ-բէրէք թէլիմ իթմէլիսին. հայտէ ատս-թում. ինչաալահ ավէթիմնէ գատար եաչաքըմտա բահաթ բահաթ էօլիւ-բիւմ։

Թրիպիւս՝ Մարքիեի պու աճէլէտէ հագլը կէօրտիւ զիրա, Մատմուազէլ-ը Բաթէնբօնցն սապահքի հալի՝ Պրիս-սին լէվհաեի կէթիրմէսի՝ պիճիւմէ խըտմէթ քեարլար Մարքինին եանընտա թօրլանտրգլարը հալտէ, Պրիսին օրթա-տա կէօրիւնմէմէսի՝ Թրիպիւսին զիհնի-նի տահա զիեատէ գարըշտըրը։ Հէ-ման տըչարը չէգուպ, Մարքինին գա-պինէսնտէքի վասիյէթնամէեի էլտէ իտէրէք, Մարքիզին սէրվէթինի թան-թը թէէմինէ ալմագ իւզրէ, եաղբլա-նէեէ գօշտու. հէյհա՛թ, կէճ գալմըշ, վասիյէթնամէ՝ զաիպ օլմուշ իտի. խըրսըզընն քիմ օլտուղու վէ չիմտի Բաթէնբօ եօլու իւզրինէ պուլունտուղը Թրիպիւս իչուն մէճհուլ չէյլէր-տէն սաեըլմազտը։ Խըրսըզին Պրիս օլ-տուղունը տէրհալ անլամըշտը. եաղբ-խանէտէ պուլունան քեաղրալարտան պիրինին ալուպ, Մարքիեի միւթէսէլ-լի իթմէք իչուն, ուզագտան կէօթէ-բէրէք, տէտիքի։

— Մ. Մարքի, միւսթէրիհ օլուն-նուզ. էմրինիզ իճրա օլունտու։

Պէչ տագդգա սօնրա, Թրիպիւս՝ պինտիեի աթըն զաշընը էէրէ սիւրինէ-ճէք տէրէճէտէ նիւրթլա, Թրէանա-եա տօղրու կիտիեօրտու։

16

Կիւզել պիր պինիճի՝ Թրէանա իլէ Բաթէնբօ արասընտաքի մէսաֆէեի պիր սատատան ազ պիր միւտտէթտէ ալա-պիլէճէեինտէն, Պրիս՝ իսէ Թրիպիւս-տէն պիր չարէք գատար էվվէլ եօլա չըգմըշ օլտուղունտան, եէթիշմէեէրէք խանի էլինտէն գաշըրտաճաղընա բէք գօրգուեօրտը։ Պու սէպէպլէ, հայվանը գըրպաճ ալթընտա էդիեօրտը։

Պու հայվան՝ Մարքիզին պինէք հայվանը օլան Թէրիպլը իտի, զէվալը հայվան՝ սահիպսէնին Թաթը մուամէ-լէսինէ ալըշմըշ իտի իսէտ, եէտիեի տարպէրլէրէ թէհամմիլ իտէմմէեէրէք, եըլտըրըմ կիպի՝ կիտիեօրտը։ Թրիպիւս տահի տիւշմէմէք, սիւրաթ բուզկեար-տան գուրթուլմագ իչուն, Թէրրլընընն պօյնունա սարըլմըշտը։ Պիր միւտտէթ Թրիպիւս՝ բուզկեարընը չարբմասընտան պաշը տէօնէրէք, շաշրտը իսէտ, քէն-տինի թօրլաեուպ, գաթ իթտիեի մէ-սաֆէեէ պաղտըղը վագրէթ, պու կի-տիչէ Պրիսին իլերլէտիեի պիր չարէք-լիք մէսաֆէեի ալարագ օնա եէթիշէ-պիլէճէեինի իւմիտ պաչլատը։ Վիճու-տի պուրատա կիտիեօր իտի իսէտ, ֆիքրի Թրէանատա իտի. Մարքիեի զէվճէսինին գօլարը արասընտա քէ-մալը ըզթըրապա թէսլիմը բուհ իտի-եօր վէ մարքիզին վէ ուշագլարընը իս-թիմատքեարանէ պաղրըշտըգլարընը իշիտիեօր զանն իթմէքտէ իտի. Լօ-րանս էն զիեատէ թէսլիյէթ լազըմ օլտուղը պիր զէմանատա, օրատա պու-լունմատըգընա թէէսսիւֆ իտիեօրտը։ Պու թէեասիւլլաթը բէք չօգ իմթի-տատ իթմէմէի. զիրա, իֆասընա կիթ-տիեի խըտմէթ՝ մահզա Լօրանսին իս-թիգպալինի թէէմին իչուն օլտուղունտան, հէման չալընան վասիյէթնամէ-եի էլտէ իթմէեի տիւչինտի. եօլ տօղրու օլմատըգընտան, իլէրուէտ քիմէր պուլունտուղունը կէօրէմէզտի իսէ տէ եինէ իւմէտինի դաիպ իթմէզ-տի։ Պէօյլէճէ կիտէրէք, պիր քէօշէ-տէն տէօնմիւշ իտի քի քէնտիսինտէն ճիւզիճէ իլէրտէ պիր սիւվարինին կիթ-մէքտէ օլտուղունը կէօրտիւ. մէզբիր սիւվարի հէր նէ գատար պիր մանթօ-եա պիւրունմիւշ իտի իսէ տէ, Թրի-պիւս՝ եինէ Պրիսի թանրընը. Պրիս՝ իքիտէ պիրտէ արգասընա պագտըղընտան, Թրիպիւսի կէօրէճէք օլուրսա, Թուիմագ՝ տահա զիեատէ թէէրիքէլի օլաճագտը. Թրիպիւս՝ պիրտէն պիրէ հայվանընը սիւրտիւ, Պրիս տահի Թրիպիւսի թանընը. Պրիսին պինտիեի աթ տահի հէր նէ գատար էյի ճինա-տէն իտի իսէտ, սապահտան պէրի տօլաշարագ բէք հօրուլմուշ օլտու-ղունտան, կիթտիքճէ եավաշլանմագ-տա օլմազլա, Պրիս՝ եագաեը էլէ վէ-բէճէեինի անլատը. Թրիպիւսին՝ տո՛ւբ տո՛ւբ տէեու պաղրըտըղընը իշիտիեօր-տը. պիրազ տահա զայրէթ իտէրսէ խըեանէթինն սէպէպի օլան վասիյէթ-նամէ էլէ կէչէճէք։ Լօրանսըն սէրվէ-թի իտտէ օլունաճաղտը։ Պրիս պիր-տէն պիրէ հայվանընը չէվիրուպ, եէէ-րին գուպուրլուղունտան պիր թապան-ճա չըգարուպ, Թէրիպլընընն պաշընա նըշան ալարագ, աթէչ իթտի. զէվալ-ը հայվան՝ հարէքէթսիզ եէրէ տիշ-տիւ, Պրիս եինէ հայվանընը չէվիրուպ, Բաթէնբօեա միւթէվէճճիհ օլտու։

(Տեվամ)

ՏՕՊՏՕՐ
Մ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԻ
ՄԱՄՆԱԳԼՏ
ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ԲԱԺԻՆ
ՄԱՆՆԱԲԱՐՔ
ՎԻՐԱՀՈՏԻ
ԼԱՆԿԱ

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիսէ քաղին (Էճզախանէ-Թիւրքիէ) եէվմը քիւչատրնտան պէրկէսթէրտիյի Իմթիզամ վէ տրզգաթի տան վէ իհղար օլընան քանֆիէի էտվիյէնին խալիսիյէթ վէ էհվէնիյէթինտէն տօլայը չէհրիմղին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկելէրէրինէ նիւմունէի իմթիսալ օլմագ չէրէֆինի իպրազ իթմիշ տիր. պու տրզգաթ վէ էհթիմամա մունզամ օյան թէհրանէի վէ նէզագիէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլէրճէ ասրլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընացագ մէկատտըն պայլըճասը տրը. ամմէնին միւսլիմի վէ տէվարը բէսմիյէնին տախի մուսատտագ օլացաղը իւզրէ պուրատտա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէէսիստէն պէքլէնիլէլ չու խրատմամը միւսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինանիյէթ քեարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսիսինտէն չիմտիյէ գառար միւրաճաաթ իտէն պիհիմլէ զուէֆայի խասթէկեան մէճճանէն թէտավիլ իթիարիմէք վէ մուալէճաթը լազմէ տախի քէզա պիլա իւճրէթ իթա իսիլմէք կիպի իսթիյար օլընան ֆէտտաքերլըզլար նազարը տրզգաթա ալընանագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին իսթիհսալը մէնֆաաթատան զիյատ հէմճինինէ խրտմէթ կիպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթբէրվերի իւզէրինէ թէէսիս իսիլմիշ օլուուը ատրհալ թաչին իսէր, իսթէ չու թատտան օլընան հիմմաթը մասրուֆէտէն նաչի տիր քի պու էճզախանէ թարիքը թէտագդրատա գաթի տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մէրթէպէի իհրազ էյլէմիշ վէ պու եիւզտէն ատ էրպապը միւրաճաաթըն մէմնունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ ամբպպանընն տախի խօշնուտախնի ճէլալ էյլէմիշտիր։

Մէղբիւր էճզախանէտ քեաֆիէի իլէլ վէ եմրազատա քէսպը իսթիհասը թամ էյլէմիշ մէշահիրը ամբպպա հէր կիւն էվգաթը մուայնէտէ հաղրը պուլունտրզլարը կիպի զիւբիւր ու իանատ մախտուս օյմագ իւզրէ տէ մուայնէխանէլէր մէվճուտ տրը. էճզախանէտ պուլրնան ալէամ վէ էտվիաթը ֆէնիյէսիրնին միւքէմմէլիյէթի սէպէպլի իլէ եէկեանէ տէնիլմէյէ չայան օյան (թահիլիանէ) իսէ ճանիպը հիւբիւմէթը Սէնիյէտէն էվրօբատա տօգուզ սէնէ թահսիլ իթիարիլտիքտէն սօնրա իլգ տէֆա օլարագ քիմիակիր տիբլօմասընը իհրազ իլէ չէհրիմիզէ ավտէթ իթմիշ օյան Մէքթէպը թրպիէի Շահանէտ քիմիակիր մուալիմէլերինէն Տօքթօր Ամէնա Հիւսէյին պէյին եէտը իգթիտար վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ իսիլմիշ տիր. մուամիլէյին ֆէնընը թահլիլտէքի իգթիտարը պուրաճա նասրլ մալիւմ իսէ, էվրօթաճատա օ տէրէճէ մարուֆ տրը, մուամիլէյէ պէտտէնը ինսանտա միւհթաճը թահլիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իսթիհսամ իլէ պիթթահլիլ աթբպպաճա իհղար վէ պինայէն ալէյհ աթբպպայի մուամիլէյհիմին իշլէրինի պիր գաթ տահա թէսկիլ իթմէքտէ օլուուը կիպի մէրի օյան մատէնի նէպաթի հէր նէվ մէվատտը տախի սուրէթը միւքէմմէլէտ թահլիլ վէ իհղար իթմէքտէ տիր։ 8—7

Լ'ԻՒՆԻՕՆ

ԵՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՂՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻԵ

Բարիստէ Բլաս Վանտօմտա, 9 նօմէրօլու տաիրէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒՐ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմաեէ վէ իխթիեաթ 107,000,000 ֆր.
Սէնէյնին մագպուզաթը 21,000,000 »
Էօտէնէն զիեան 252,000,000 »
Սիկուրթայը խանէյէրին գէյմէթի 19,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄԻՐ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմաեէ վէ իխթիեաթ 153,000,000 ֆր.
1900 մագպուզաթը 17,000,020 »
Էօտէնէն զիեան 120,000,000 »
Սիկուրթայը էօմիր 260,000,000 »

ՊՈՒՇԻՐԲԷԹԻ զաեէֆ միւսաթա չէրաթի իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իտէր։
ԷՕՄԻՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւխթէլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի էհվէն ֆիեաթա էօմիր սիկուրթա իտէր։
ՇԻՐԲԷԹԻՆ ՊԱՆԴԱՍԸ «Պանդ Օթթօման» օլուպ, Սթանպոլ Աժանը տախի Կալաթատա «Պանդ Օթթօման» գարշըսընտա տըր։

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ, ՎԷ ՇԻՐԷՔԵԱՍԸ

ՊԷՕՅԻՒԲ ԷԼԻՊԻՍԷ ՏԷԲՕՋԻԹՕՍԸ

Սթանպօլտա Սուլթան Համմամընտա Թօքալեան խանընտա Ն՝ 24

Էլպիսէ մաղազալարը միյանընտա էն էսկի վէ էն զիեաստէ էմնիյէթլի վէ չէօրէթլի օլան Թօքալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընդն էսկի նամ վէ չէօրէթ վէ իւնվան վէ մէքանը ասլա թէպտիլ օլունմամշ օլտուղը կիպի սահիպ վէ մուէսսիսի Գ. Էրմէնեան պիր գաթ տահա ինդիպաթ վէ ինթիզամը իտարէլի իսթիքամէթ իլէ միֆթէխիր տիր։

Թօքալեան խանընտաքի մաղազա միւտատիսէլերինէն պազըլարընդն օ ճիվարտա մուխթէլիֆ խիմէր իլէ միւճէտտէէն այմըշ օլտուգլարը էլպիսէ մաղազալարընդն՝ Թօքալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասը իլէ ասլա վէ զաթան իշթիրաք վէ միւնասիպէթ վէ իրթիպաթլարը օլմասընդնան, միւհթէրէմ միւթէբիէրիմիզին իղֆալ օլունմասերագ Թօքալեան խանընտաքի էլպիսէ մաղազասընա միւրաճաաթ իթմէլերի թավսիէ վէ իլան օլունուր։

ՖԻԵԱԹ ՄԱԳԹՈՒ

ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

1881էն ի վեր ազգական և եւրոպական շաքարեղէններ պատրաստող Ճիվան էֆ. Տավուտեան իր՝ Գումգարու Սթամբուլի մէջ 27 թիւ և Պալի-Բազարի զառիվայրին վրայ գտնուող թիւ 50 խանութներն ու գործատունը արհեստին էն վերջին պահանջմանց համաձայն կատարելագործած է։ Հոն պիտի գտնէիք ոչ միայն զանազան թարմ շաքարեղէններ և եւրոպական համեղ ըմպելիներ, այլ նաեւ էն դժուարահաճ ճաշակներու գոհացում տուող, հարանիքի և անուան տօնախմբութեանց համար յատկապէս պատրաստուած, ֆոնտան շաքարներ, ըրթիֆուռ, ֆուռէ, ֆուիլկաէ և այլն։ Ինչպէս նաեւ Բոնբոնէրի վերաբերեալ ամէն տեսակ խմորեղէններ։ Բերել տուած է նաեւ զարդարուն մնդուսէ ֆանթէզի տուփերու և թուղթերու մեծ մթերք մը։ Այս անգամ իր Յարգոյ յաճախորդներուն կը ծանուցանէ թէ՝ %ին 30 զեղչով տրամադիր է ծախելու։

24—24

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ՝ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐի ընկերութիւնը իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչեւ յարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։
ՍԻՆԿԷՐի ընկերութիւնը զանազան արուեստանոցներուն մէջ 400է աւելի չքագրամ և պատուոյ մրցանակ առած է։
Սոյն անհուն յաջողութիւնը զորս և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։
Կեղծերէն զգուշացէք. Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմաց գետեղուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատանց

THE SINGER MANF'G CO. TRADE MARK

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԷՐԻ

ՀԱՅԹԱՑԹԻՉ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՒԼՆ.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բերա, Գումգարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած չէնքը։

Վաճառատունք ի Պոլիս՝ Բերա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սերայի Լիսէին դիմաց։ Ղալաթիա՝ Գարտքէօյ թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Սուլթան Պայազիտ։ Մասնաճիւղք՝ գաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ։

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ Օ'ՃԱՌԻ

ՎԱՃԱՌԱՆՔ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Ի ՊՈԼԻՍ
Թանգարան

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու դերազանց ժամանակութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրօստապաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻՕՁ.—ՊՊ. Լաքառիէռ Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՍՊԱՏ.— ՊՊ. Ապքար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Գալֆեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.— Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կէռոն Արտիթի.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծաստուրեան։
ԻԶՄԻՐ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բսօվատալ։
ԶՄԻՒՐՆԻԱ.— Պ. Հայտրիխ Վառնիկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տիւս Թէրնանտէզ.
ԻՒՍԿԻՒԴԱՐ.— Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանսքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք։
ՏՐԱՊԻԶՕՆ.— Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան. 24—1

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԷԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԱՐԻՄԱՅԷ, ԻՀԻԹԻՅԱՆ, ԱՆՄԻՆԱԼԻ ՖԻ. 7500000

1899տա մէրի իւլ իճրա էօմիր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ. 19,534,276
» » եանկընը » » 460,267,203
» » » բրիմի » 1,433,965

Էօտէ-ը էօզէրինէ վէ չօճուգլար իչին միւթէտիլ չէրաթի իլէ սիկուրթա ագատ տէր

Եանկընա էօրը հէր նէվի պինա վէ էչա իւզէրինէ սիկուրթա ագատ իտէր։
Նէֆէյնի էօրըրը մալ, էվրագը նագտիյէ վէ վաքօր սիկուրթալարը գապալ իտէր։

Հիսէտարատան՝ 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շերքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաատէթտէ Գրէտի Լիոնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւոթրիան Պանգ, Սօֆէատա Պանգ Նասիոնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իչիւն միւստահիտ վէ միւթէպէր քէֆալէթլի ահէնթլէր արանըլյոր

Թիւրքիա իչիւն ումումի ահէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի ասգագ, ճէֆտիտ խան

Թիւրքիա իչիւն ումումի միւֆէթթիչ.— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

ՈՒԷՍԳԷՐԻՆ

TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՑԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851Տէ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օլունան զիյանլարընդն մէճմուա ինկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ադէտ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ » » 1,250,000
Քեամիլէն թէէսիսէ օլունմուշ սերմայէ » » 410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱՃԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Պահճէ Գարու, Անանիատի խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր ահէնթէլէր արանըլմագտա տըր
ԻՄԻԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ամէրիկա գումգանիալարընդն սերմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100% օլտուղը հասյէ Ուէսթրընքի 125% տիր։ Իլէթ պու հագիգաթ Ուէսթրընդն բագիպլէրինէ թէֆէվվիւգ իթմիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմնիաթ տըր։

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ' ԱՆՑՆԻՔ

Սրինը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՈՍՖՈՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Սրինը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կարծին, ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրոփէ և դեռ այս կարգի շատ մը անհանգստութիւններ կը տեսնայի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մացնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտ Պիլեօն՝ Օ ՎՕ ԼԷՕՍԻԹԻՆ Պիլեօն անուամբ դեղ մը հրատարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մացնէ արեան մէջ, ջիղերը-ոսկորներն ու մարդուս կազմուածք. կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղղին ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ զեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՕՍԻԹԻՆ Պիլեօն Օ vo-lecithin Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամէնէն ազդու դեղն է շաքարախտին, ընդունուած և Ֆրանսայի բժշկական Ակադէմիին էր կը ծախուի մեծ դեղագործներու դեղավաճառներու քով։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ

ՀՐԱՆՏ Ս. ԽԱՆՃԵԱՆ

ԱՂԿԱՐՀԳԻՐ ՄԻՋԻՆ ԴԱՍԸՆԹՑՔ

16ածալ, ԺԶ-240 էջ, բազմաթիւ պատկերներով և 2 քարտէսներով։

—« ԳԻՆ 5 ԴՐՇ. »—

ՆՇԱՆ – ՊԱՊԻԿԵԱՆ նորահաստատ գրատունը գոհ սիրտով կը ծանուցանէ թէ կրցած է ամբողջովին «նոր ուղղութիւն»ով ու «նոր մեթոտ»ով Աշխարհագրութիւն մը հրապարակ հանել։

Ամփոփ, բայց ամբողջական տեղեկութիւններ Բնական Աշխարհագրութեան վրայ, Քաղաքական Աշխարհագրութեան անհրաժեշտ ու էական ծանօթութիւնները միայն, առանց սակայն ո՛և է չորութեան սրբելի պիտի ընեն այս գիրքը աշակերտին և ուսուցիչին համար ալ միանգամայն։

Ամէն խնամք տարուած է աշակերտին մէջ տեսակ մը փնտռել դրդելու։

Միմիայն մեր այս գիրքին համար պատրաստուած «բոլորովին նոր» բազմաթիւ պատկերներ աւելի կը դիւրինցնեն ընդարձակ «ամբողջական» հասկացողութիւնը։

Վստահութեամբ կրնանք ըսել թէ նոյն իսկ շատ հարեւանցի ակնարկ մը, պիտի կրնայ համոզել ընթերցողը, թէ «բացարձակապէս» նոր փորձ մըն է մեր այս աշխատութիւնը։

Հասցէ՝
Գրատուն ՆՇԱՆ-ՊԱՊԻԿԵԱՆ
Կ. Պոլիս, 60, Էսկի-Զապթիէ ճատտէսի.

Մ-ԳՐԷԷԷ-ՂԷՆ բաժանորդ գրուիլ փափաքողներ, թող հաճին դիմել Սթամսիօն փողոց Ջրավաճառ Յակոբ աղայի ուրկէ կրնան բաժանորդագրուիլ։ Թերթերը միշտ պիտի ստանան առաջին թրջեամբ։

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԴԱՇՍԷՐԵԱՆ

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԵԲԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԶԷՊ ՅՈՀԱՆՆԷՍԻՆ ՆԵԱՆԳԻ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ա.

Իրիկուան ժամը տասուերկուքէն վերջ սկսան հեռանալ Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն և երբ Գումգարուի առջեւէն անցան, Յովհաննէս հեռուէն կը նշմարէր տակաւ լոյսերը արկածեալներու, որոնք վրաններու շուրջը՝ կերակուր կը պատրաստէին։

Խոր հառաչ մը բրթաւ երիտասարդին սրտէն, վերյուշց երջանկութիւնը անցեալին, քաղցրութիւնը ընտանեկան կեանքին զոր լի ու լի կը վայելէր դեռ հազիւ մէկ քանի օր առաջ, սիրտը ուռեցաւ, տախտակորմին տուաւ երեսն ու սկսաւ արտասուել դառնապէս։

Ծովը կը ծփար հեզիկ հեզիկ, ալեկոծելով արագ թաւալումներէն անիւներուն որոնց գոյացուցած փրփուրը սաւանի նման սպիտակ ուղի մը կը ձգէր նաւուն ետեւն։ Շոգենաւեր աջէն ձախէն կը հետապնդէին Յովհաննէսի նստած նաւն որ ասֆիճանաբար կը սաստկացնէր ընթացքը, ետին թողլով Կ. Պոլիսը իր լուսաշող տուներով ու փառաւոր երեւոյթով։

Փոխկոտ նաւաստիներ, հապճեպ քայլեր շարունակ կ'երթեւեկէին վերնայարկի տախտակամածին վրայ, կոչտ վարմունքներ ցոյց տալով երրորդ կարգի ուղեւորներու հանդէպ։

Բան մը չ'ունէր Յովհաննէս դիւրուան ցուրտին դէմ պատսպարուելու համար, ո՛չ վերարկու, ո՛չ իսկ ճմրուպչար։ Բարեբախտաբար երեք ոսկիի չափ դրամ ունէր գրպանը զոր խնայած էր գիրք գնելու համար։

Շոգենաւը երբ բաւական առաջացաւ, պաշտօնեաներ սկսան հակակշիռի ենթարկել ուղեւորները, զննութիւնը կատարելով անոնց նաւատոմսին։

Առաջին կարգի ուղեւորներ զերծ էին այս տաղտկալի քննիչներէն, քանի որ իրենց խցիկներու թուով նշանակուած էին սրահին տօմարին մէջ և մէյ բաց ադիկ պատիւներ կը վայելէին։ Խնդիրը երրորդ կարգի ուղեւորներուն վրայ էր որոնք վերնայարկի աղտոտ տախտակամածին վրայ խճողուած՝ այլաչափ ատենէ ի վեր դեռ չէին յաջողած տեղաւորուիլ։

Կիներ, աղջիկներ, ծերեր, երիտասարդներ, տղաքներ ամէն սեռէ ու ազգութենէ խիտ առ խիտ լցուած, ոմանք ոտքի վրայ, ոմանք քովընտի, ոմանք տխուր ու լալկան դէմքով, ուրիշներ զուարթ երգերով ու նուագարաններով կը խօսէին, կը վիճէին, կը կռուըտէին, անկողին կը փռէին, մնուկ կը տեղաւորցնէին, տարօրինակ երեւոյթը պարզելով գանիիկութեան ու թշուառութեան։

Հակակշիռի պաշտօնեաները իրենց ամբողջ գործունէութիւնը ի յայտ բերելով, շարունակեցին զննութիւններ ընել այս երրորդ դասակարգին նկատմամբ, մէկիկ մէկիկ համրելով զանոնք։

Յովհաննէս երեսը ծովին յառած՝ մտամտիսի ու մելամաղձիկ կը խորհէր, բոլորովին անտարբեր՝ իր շուրջ անցած դարձածներուն։ Խեղճ տղան այն ատեն միայն սթափեցաւ, երբ կոչտ պաշտօնեան խստութեամբ նաւատոմսը պահանջից։

—Բայց ես տոմս գնած չեմ, պատասխանեց ուսանողը, յանկարծակի գալով։

—Այո՛, պատասխանեց նաւաղը հեգնութեամբ. շատ մտաղբաղ էիք, անոր համար չի գնեցիք. շարունակ կը պատահինք մենք այս կարգի յանախորդներու։

Յովհաննէս կաս կարմիր կարեցաւ այս սուր նախատինքին հանդէպ, ինչ որ չի վրիպեցաւ ուրիշ ուղեւորի մը տեսութենէն։ Անտարբ տղան՝ չէր գիտեր ինչ պատասխանէր. ծանր յանցանք մը կը կարծէր իր տոմս գնելու զանցառութիւնն ու չուարած մնացած էր, յանցաւորի մը, ոճրագործի մը նման։ Միւս ուղեւորը, կարծելով որ դրամ չունի Յովհաննէս ու անոր համար կ'անճրկի, մեղքցաւ անոր վրայ ու վեհանձն շեշտով մը,

—Տոմս մը կարեցէք այս պարոնին համար, ըսաւ պաշտօնեային, ֆանաւսիկ փոխարէնը։

Եւ ոսկի մը ներկայեց։

Յովհաննէս զգածուելով անծանօթին մարդասիրական ցոյցէն։

—Շնորհակալ եմ պարո՛ն, ըսաւ, ձեր բարերարութենէն, եթէ հոս կարելի է տոմս գնել, ես դրամ ունիմ։

—Ինչո՞ւ չէ, պատասխանեց ուղեւորը, մանաւանդ որ քիչ մ'ալ ածան կրնաք գնել դուրսէն։

Պաշտօնեան անմիջապէս Իզմիրի համար տոմս մը յանձնեց Յովհաննէսին ու փոխարէնը գանձելով հեռացաւ։

Այս միջադէպ առիթ տուաւ ուսանողին խօսակցութեան բռնուելու անծանօթ բարերարին հետ, որ Հայ վաճառական մ'էր և Մէրսին կ'երթար գործի պատճառով.

—Ինչ գործով Իզմիր կ'երթաք, հարցուց վաճառականը, հետզհետէ մերտերմանալով Յովհաննէսին հետ։

Այս վերջինը չկրցաւ պատասխանել, սիրտը լեցուեցաւ և յուզումին սաստկութենէն սկսաւ լեզուն խածնել արցունքն արգիլելու համար։ Վաճառականը կարծելով որ պատշաճութեան հակառակ հարցում մ'է ուղղած, խօսակցութեան ընթացքը փոխեց ու սկսաւ ուրիշ նիւթի վրայ ճառել։

Բայց Յովհաննէս չէր խօսեր ու անոր լուռ մելամաղձոտութիւնը աւելի ևս կը սրէր հետաքրքրութիւնը ուղեկցին։

—Դուք վիշտ մը ունիք պարո՛ն, ըսաւ վաճառականը և մանրամասնօրէն խօսեցնելով երիտասարդը, սկսաւ մխիթարել զայն ու եղբօր մը գուրգուրանքը տածել անոր նկատմամբ։

Շոգենաւը հետզհետէ յառաջանալով Զանագ Գալէի նաւահանգիստը ժամանեց ուր ապրանք և ուղեւոր փոխանակելով շարունակեց ճամբան դէպ ի Իզմիր։

Հիմա բանի մը կարօտ չէր Յովհաննէս, վաճառականը առատ ուտելեղէն ու միրգ գնած էր, անոնց ամէնքը նաև անկողինն ու բազմոցն ալ դրաւ անոր տրամադրութեան տակ, կարելի եղածին չափ ջանալով մեղմել վիշտը խեղճ արկածեալին։

Այնչափ լուրջ, այնչափ ուշիմ, այնչափ ընտանեսէր երիտասարդի մը համար կարելի էր քանչլորս ժամուան մէջ մոռնալ ամէն բան, մանաւանդ երբ ամէն կողմէ կը հարուածէր զինք բախտն ու նոյոյ մը չէր ձգեր մխիթարութեան։ Ուսանողը թէև առ քաղաքավարութեան կը խօսակցէր, հարցումներուն կը պատասխանէր ընկերոջը, սակայն ձեւքն իսկ չէր դպցըներ ուտելեղէններու, խոր հառաչներ արձակելով սրտանց, ամէն անգամ որ երեւակայութեանը ներկայանային թշուառ ծնողքն ու եղբայրները։

Քոյրը մանաւանդ քնաւ չէր հեռանար աչքին առջեւէն, անոր աղուհնայուածքը, դղորիկ խօսակցութիւնն ու իր նկատմամբ տածած գուրգուրանքը կը զգլխէին, կը յիմարացնէին զինք, օրը չորս հինգ անգամ արտասուելու աստիճան սաստկութեամբ։

(Շարունակելի)